

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน

สหกรณ์การเกษตร

ประจำปี 2548

สำนักวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

บทสรุป

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2548

ส่วนวิจัยและพัฒนาสารสนเทศทางการเงิน
สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2548 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินการบัญชี เพื่อให้ทราบ ผลการดำเนินงาน และฐานะการเงิน รวมทั้งผลสรุปของการวิเคราะห์ประเมินประสิทธิภาพในการบริหารการเงินในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) ที่รวบรวมข้อมูลได้จากรายงานการสอบบัญชีของ สหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์การเกษตร) ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตรทั่วไป สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ สหกรณ์โคนม สหกรณ์ ผู้เลี้ยงสัตว์ สหกรณ์เพื่อการตลาดลูกค้า อ.ก.ส. (สกต.) สหกรณ์กองทุนสวนยาง และสหกรณ์ การเกษตรผสมผสานรายย่อย ซึ่งทำการวิเคราะห์ โดยจัดการกับข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ โดยใช้ ค่ารวม (Total) และร้อยละ (Percentage) ของค่ารวม วิเคราะห์อัตราส่วน ทางการเงิน (Financial Ratios Analysis) ข้อมูลที่น่าสนใจเป็นสารสนเทศเพื่อหน่วยงานของรัฐจะ นำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือสถาบันเกษตรกร และสหกรณ์ รวมทั้งสามารถนำไปประกอบในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

สหกรณ์การเกษตรที่จดทะเบียน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2548 มีจำนวนทั้งสิ้น 4,257 สหกรณ์ เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 2.09 และในจำนวนสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้ 3,483 สหกรณ์ มีสมาชิก 5,467,491 คน บริหารจัดการด้วยเงินทุน 82,406.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 15.71 มีแหล่งเงินทุนมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.46 โดยมีแหล่งเงินกู้ยืมและหนี้สินอื่น ๆ ภายนอก ร้อยละ 30.56 นอกนั้นเป็นแหล่ง เงินทุนภายในที่ได้จากเงินรับฝาก จนทำให้มีสัดส่วนหนี้สินต่อทุนสูงถึง 1.81 เท่า และ เงินทุนส่วนใหญ่ได้นำไปลงทุนอยู่ในลูกหนี้ ร้อยละ 65.12 โดยมีอัตราราคีค้างชำระ หนี้ร้อยละ 35.45

ในรอบปีดำเนินการธุรกิจรวม 5 ด้าน มูลค่า 118,225.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 21.70 โดยรวบรวมผลผลิตมากที่สุด ร้อยละ 27.43 รองลงมาคือการให้

กู้เงิน ร้อยละ 27.09 มีผลการดำเนินงานกำไรสุทธิ 1,732.22 ล้านบาท ลดลงจากปี 2547 ร้อยละ 1.77

ความเสี่ยงต่อสภาพคล่องทางการเงิน ทุนหมุนเวียนของสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ ในภาพรวมได้ลงทุนอยู่ในลูกหนี้ระยะสั้นถึงร้อยละ 64.23 ในขณะที่สหกรณ์มีภาระในการส่งชำระหนี้เงินกู้ยืมระยะสั้น ร้อยละ 69.47 เงินรับฝาก ร้อยละ 56.53 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝากประเภทออมทรัพย์ ดังนั้นเมื่อใดที่สภาพเศรษฐกิจหรือนโยบายด้านดอกเบี้ยปรับเปลี่ยนเมื่อเทียบกับสถาบันการเงินทั่วไปที่ให้ผลตอบแทนในอัตราตอบแทนในอัตราที่สูงกว่า ประกอบกับความศรัทธาที่สมาชิกมีต่อสหกรณ์ลดลง อาจส่งผลให้สมาชิกถอนเงินคืนโดยเฉพาะเจ้าหนี้เงินรับฝากรายใหญ่ สภาพคล่องทางการเงินอาจได้รับผลกระทบ และเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของเงินออมเฉลี่ยต่อคนเท่ากับ 7,539.82 บาท หนี้สินเฉลี่ยต่อคน 9,699.19 บาท เป็นสัดส่วนที่มีความแตกต่างย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้คืนของสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์การเกษตรจึงควรเฝ้าระวังไม่ให้เกิดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องทางการเงิน ซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการบริหารงานในอนาคต ทั้งนี้สหกรณ์ควรจะได้ศึกษาข้อมูลจากสภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ผู้สอบบัญชีได้ตรวจสอบบัญชีประจำปีเป็นตัวชี้การเปลี่ยนแปลงการบริหารในอนาคต เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

คำนำ

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ส่วนหนึ่งในการจัดทำสถิติการเงิน และเป็นศูนย์บริการข้อมูลทางการเงินการบัญชีสถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ เพื่อให้ทราบภาวะเศรษฐกิจ และข้อสังเกตเป็นการเตือนภัยแก่สหกรณ์ให้ระมัดระวังเกี่ยวกับการบริหารด้านการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในรอบปี อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาสถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรประจำปี 2548 ได้รวบรวมข้อมูลทางการเงินจากรายงานการสอบบัญชี สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์หวังว่า รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรเล่มนี้ คงอำนวยประโยชน์ในด้านการศึกษา ค้นคว้า แก่ส่วนราชการและบุคคลทั่วไป

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
มีนาคม 2549

สารบัญ

	หน้า
บทสรุป.....	(1)
คำนำ.....	(3)
สารบัญ.....	(4)
สารบัญตาราง.....	(6)
สารบัญภาพ.....	(7)
สารบัญภาคผนวก.....	(8)
บทที่ 1 บทนำ.....	1 - 7
1.1 หลักการและเหตุผล.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	1
1.3 ขอบเขตของรายงาน.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.5 นิยามศัพท์.....	2
บทที่ 2 วิธีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล.....	8 - 9
2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	8
2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	8
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	10 - 27
3.1 การดำเนินงานของสหกรณ์.....	10
3.1.1 จำนวนสหกรณ์.....	10
3.1.2 จำนวนสมาชิก.....	12
3.1.3 การถือหุ้นของสมาชิก.....	13
3.1.4 ปริมาณธุรกิจ.....	15
1) การรับฝากเงิน.....	16
2) การให้เงินกู้.....	18

	3) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย.....	18
	4) การรวบรวมผลิตภัณฑ์.....	19
	5) การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร.....	19
3.2	ผลการดำเนินงาน.....	20
3.2.1	รายได้.....	20
3.2.2	ค่าใช้จ่าย.....	21
3.2.3	กำไร(ขาดทุน)สุทธิประจำปี.....	21
3.3	ฐานะการเงิน.....	22
3.3.1	สินทรัพย์.....	22
3.3.2	หนี้สิน.....	23
3.3.3	ทุนของสหกรณ์.....	25
3.4	แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน.....	26
3.4.1	แหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน.....	26
3.4.2	ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน.....	27
บทที่ 4	สรุปและข้อเสนอแนะ.....	28 - 31
4.1	สรุป.....	28
4.2	ข้อเสนอแนะ.....	29
ภาคผนวก	ตารางสถิติการเงินของสหกรณ์การเกษตรในรอบ	
	5 ปี (2544 - 2548).....	33 - 61

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	จำนวนสหกรณ์การเกษตร ปี 2548 จำแนกตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์..... 10
ตารางที่ 2	จำนวนสหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามรูปแบบย่อยสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้ ปี 2548..... 12
ตารางที่ 3	เฉลี่ยค่าหุ้นจำแนกตามรูปแบบย่อยสหกรณ์การเกษตร ปี 2548..... 13
ตารางที่ 4	ปริมาณธุรกิจแต่ละด้านของสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์ ปี 2548..... 15
ตารางที่ 5	ปริมาณธุรกิจเงินรับฝากจำแนกตามรูปแบบย่อย ของสหกรณ์การเกษตร ปี 2548..... 17
ตารางที่ 6	สินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรจำแนก ตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์ ปี 2548..... 22
ตารางที่ 7	หนี้สินทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามรูปแบบย่อย ของสหกรณ์ ปี 2548..... 24
ตารางที่ 8	ทุนของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามรูปแบบย่อย ของสหกรณ์ ปี 2548..... 25

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงจำนวนสหกรณ์ในรอบ 5 ปี (2544 - 2548).....	11
ภาพที่ 2 แสดงจำนวนสมาชิกในรอบ 5 ปี (2544 - 2548).....	13
ภาพที่ 3 แสดงจำนวนการถือหุ้นของสมาชิกในรอบ 5 ปี (2544 - 2548).....	14
ภาพที่ 4 แสดงปริมาณธุรกิจแต่ละด้านในรอบปี (2548).....	20
ภาพที่ 5 แสดงผลการดำเนินงานในรอบ 5 ปี (2544 - 2548).....	21
ภาพที่ 6 แสดงส่วนประกอบของทุนดำเนินงานในรอบปี (2548).....	22

สารบัญภาคผนวก

หน้า

ตารางสถิติการเงินของสหกรณ์การเกษตรในรอบ 5 ปี

(2544 - 2548).....33 - 61

ตารางที่ 1	จำนวนสหกรณ์การเกษตรตามทะเบียน.....	33
ตารางที่ 2	จำนวนสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ.....	33
ตารางที่ 3	จำนวนสหกรณ์ที่ไม่ต้องตรวจสอบ.....	34
ตารางที่ 4	จำนวนสมาชิก.....	34
ตารางที่ 5	การถือหุ้นของสมาชิก.....	35
ตารางที่ 6	ปริมาณธุรกิจ.....	35
ตารางที่ 7	การรับฝากเงินจากสมาชิก.....	36
ตารางที่ 8	การรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น.....	37
ตารางที่ 9	การรับฝากเงินจากอื่น ๆ	37
ตารางที่ 10	การให้เงินกู้แก่สมาชิก.....	38
ตารางที่ 11	การให้สหกรณ์อื่นกู้.....	39
ตารางที่ 12	ทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้.....	40
ตารางที่ 13	การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย.....	41
ตารางที่ 14	การรวบรวมผลผลิต/ผลิตภัณฑ์.....	43
ตารางที่ 15	การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร.....	45
ตารางที่ 16	ผลการดำเนินงานของสหกรณ์.....	46
ตารางที่ 17	รายได้เฉพาะธุรกิจ.....	48
ตารางที่ 18	ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ.....	49
ตารางที่ 19	รายได้อื่น.....	51
ตารางที่ 20	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน.....	52
ตารางที่ 21	ฐานะการเงิน.....	53
ตารางที่ 22	แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน.....	58
ตารางที่ 23	แหล่งเงินกู้ยืม.....	59
ตารางที่ 24	อัตราส่วนทางการเงิน.....	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยแก้ปัญหาของเกษตรกรในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การขาดแคลนเงินทุน ขาดแคลนที่ดินทำกิน ปัญหาในเรื่องการผลิต ขาดปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็น ปัญหาการตลาดและปัญหาสังคม เหล่านี้เป็นปัญหาที่สหกรณ์การเกษตรช่วยแก้ไขได้และเป็นวิธีการแก้ไขในระยะยาว

ภายใต้นโยบายของรัฐบาลที่กระตุ้นเศรษฐกิจรากหญ้า ทั้งภาคการผลิตและการรวมกลุ่มของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เน้นด้านการเกษตรให้มีผลผลิตที่ขยายตัว สนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดต้นทุนการผลิตและการปรับปรุง คุณภาพสินค้าการเกษตรหลากหลายชนิดเพื่อลดความเสี่ยงของครัวเรือนเกษตรกร การแก้ปัญหาความยากจน ซึ่งในแต่ละแผนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับสหกรณ์ สถาบันเกษตรกร สหกรณ์จึงเป็นเหมือนสถานประกอบ การทางธุรกิจซึ่งต้องมีการจัดทำงบการเงิน เพื่อแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในแต่ละรอบปี เพื่อเสนอให้กับเจ้าของสหกรณ์ คือ สมาชิกผู้ถือหุ้นกับ สหกรณ์ ได้รู้ความเคลื่อนไหวโดยมีผู้สอบบัญชีรับรองงบการเงินและแสดงความเห็นต่องบการเงินของ สหกรณ์การเกษตร

ดังนั้น รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร ในปี 2547 จึงเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานการสอบบัญชีของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ นำมาสรุปผลการวิเคราะห์ ประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์ ทั้งนี้ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์โดยศูนย์สารสนเทศจะเป็นศูนย์บริการข้อมูลทางการเงินการบัญชีสถาบันเกษตรกรและสหกรณ์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับหน่วยงานของรัฐจะนำไปใช้ในการวางแผน และกำหนดมาตรการให้ความช่วยเหลือสถาบันเกษตรกรและ สหกรณ์ รวมทั้งสามารถนำไปประกอบในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรในรอบปี 2548

2. เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร

3. เพื่อจัดทำสถิติทางการเงินเปรียบเทียบในรอบ 5 ปี (2544 - 2548) ของสหกรณ์การเกษตร อันจะเป็นสารสนเทศในการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยงานสหกรณ์การเกษตรต่อไป

1.3 ขอบเขตของรายงาน

นำเสนอรายงานจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากรายงานการสอบบัญชีประจำปีของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ (ไม่รวมชุมนุมสหกรณ์การเกษตร) ซึ่งประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตรทั่วไป สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ สหกรณ์การเกษตรรูปพิเศษ สหกรณ์เพื่อการตลาดลูกค้า อ.ก.ส. (สกต.) สหกรณ์กองทุนสวนยางและสมัชชา ที่มีรอบปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 รวมทั้งสิ้น 3,483 สหกรณ์ ซึ่งรวบรวมยอดสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2548 และข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ประจำปี 2547 ของสหกรณ์การเกษตร เพื่อนำมาเปรียบเทียบ

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทำให้ทราบถึงทิศทางการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร และเพื่อเป็นข้อมูล ในการตัดสินใจของผู้บริหาร ใช้ในการวางแผน และกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนางานสหกรณ์ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2) ให้ทราบความเคลื่อนไหวทางด้านปริมาณธุรกิจแต่ละด้าน ผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของสหกรณ์การเกษตรและนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการตัดสินใจวางแผน กำหนดนโยบาย ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันเกษตรกร สถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป

3) เป็นการเผยแพร่ และให้การสนับสนุนส่งเสริม ช่วยเหลืองานด้านสหกรณ์ ให้พัฒนาเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต

1.5 นิยามศัพท์

สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตรซึ่งมีลักษณะทั่วไปของสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่สมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีการดำเนินงานที่

แตกต่างกันไปตามสภาพท้องที่และลักษณะการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและทางสังคม รวมทั้งการให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิก ได้แก่ การให้เงินกู้ การรับฝากเงิน การรวบรวมผลผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก มาจัดการขายหรือแปรรูปออกขาย การจัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภค มาจำหน่าย การจัดระบบส่งน้ำ ระบายน้ำ การใช้น้ำ การส่งเสริมเผยแพร่วิชาการ เกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือนและการให้บริการอื่น ๆ แก่สมาชิก

การจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจัดตั้งในหมู่สมาชิกที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันไปตามสภาพท้องที่ ดังนั้น สหกรณ์การเกษตรจึงประกอบด้วยรูปแบบย่อยของสหกรณ์ ดังนี้

1. สหกรณ์การเกษตรทั่วไป (ธุรกิจเศรษฐกิจ รพช., สหกรณ์การเกษตรกรป.กลาง นพค., สตรี, ชุมชน, สุรา และอื่น ๆ)
2. สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน
3. สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ
4. สหกรณ์การเกษตรรูปพิเศษ (เลี้ยงสัตว์, โคนม)
5. สหกรณ์เพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.)
6. สหกรณ์กองทุนสวนยาง
7. สหกรณ์การเกษตรสมาชิกรายย่อย

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร พอสรุปได้ดังนี้

1. จัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพและค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำและเหมาะสม
2. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ โดยวิธีการรับฝากเงินจากสมาชิก ประเภทประจำและออมทรัพย์
3. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่นที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคายุติธรรม
4. ดำเนินการในด้านการตลาด โดยการรวบรวมพืชผลและผลิตผลของสมาชิก เพื่อจัดจำหน่ายให้ได้ราคาดีและเป็นธรรมในด้านการชั่ง ตวง วัด
5. ให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการส่งเสริมเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก เพื่อลดต้นทุนผลิตและได้รับผลผลิตสูงขึ้น โดยการแนะนำพันธุ์พืชที่เหมาะสม แนะนำวิธีการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้และ

เครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ เช่น รถไถนา แทรกเตอร์เกลดิน เครื่องสูบน้ำ ฯลฯ บริการแก่สมาชิกโดยคิดค่าบริการในราคาพอสมควร

สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์ที่ได้ชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์จำกัดแล้ว และหมายรวมถึงสมาชิกแรกตั้งสหกรณ์ด้วย

สมาชิกลาออก หมายถึง สมาชิกที่พ้น หรือขาดจากสมาชิกภาพด้วยสาเหตุต่าง ๆ ได้แก่ ตาย ลาออกจากสหกรณ์ ถูกให้ออกจากสหกรณ์ หรือขาดคุณสมบัติตามข้อบังคับของสหกรณ์ และโอนหุ้นซึ่งตนถืออยู่ในสหกรณ์ไปหมดแล้ว

ปี 2548 หมายถึง ปีสถิติการเงินของสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์ที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีประจำปีสำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548

ปี 2547 หมายถึง ปีสถิติการเงินของสหกรณ์การเกษตร ที่ได้รับการตรวจสอบบัญชี ประจำปีสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 1 เมษายน 2546 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2547

ปริมาณธุรกิจ หมายถึง ในรอบปีบัญชีสหกรณ์ได้ดำเนินงานแต่ละด้าน ตามวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ ได้แก่ การรับฝากเงิน การให้เงินกู้ การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลผลิต และการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

การให้เงินกู้ หมายถึง ธุรกิจซึ่งสหกรณ์เป็นผู้ให้เงินกู้หรือสินเชื่อการเกษตรแก่สมาชิก ตามระเบียบและหลักเกณฑ์การให้เงินกู้ เพื่อให้สมาชิกนำไปประกอบอาชีพหรือ ใช้จ่ายที่จำเป็น ซึ่งได้แก่ เงินกู้ระยะสั้นที่มีกำหนดชำระคืนภายในเวลาไม่เกิน 2 เดือน ยกเว้น ในกรณีพิเศษสามารถชำระคืนไม่เกิน 18 เดือน เงินกู้ระยะปานกลางที่มีกำหนดให้ชำระคืนภายในเวลา 3 ปี เว้นแต่กรณีพิเศษอาจจะผ่อนผันชำระคืนภายใน 5 ปี นับจากวันเบิกรับสินเชื่อและเงินกู้ระยะยาว ซึ่งมีกำหนดชำระคืนมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย หมายถึง ธุรกิจที่สหกรณ์จัดหาหรือจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนเงินสดอุปโภคบริโภคที่จำเป็นเพื่อนำมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก

การรวบรวมผลผลิต หมายถึง ธุรกิจที่เกิดขึ้นจากการที่สหกรณ์ทำการรวบรวมผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรของสมาชิกลำมาขายหรือแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูป เพื่อขายต่อให้ได้ราคาดี ทั้งนี้ ธุรกิจรวบรวมผลผลิตยังหมายรวมถึงการขายผลผลิตที่ได้จากการแปรรูปอีกด้วย

การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ธุรกิจที่เกิดขึ้นจากการที่สหกรณ์ให้บริการช่วยเหลือเกษตรกรในด้านการเผยแพร่ความรู้และส่งเสริมการเกษตร

การวางแผนเพาะปลูก ตลอดจนการบริการและบำรุงที่ดินเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิก

รายได้เฉพาะธุรกิจ หมายถึง รายได้ที่สามารถแบ่งได้ชัดเจนว่าเป็นของธุรกิจประเภทใดโดยเฉพาะ แต่ไม่ใช่รายได้หลักจากธุรกิจของสหกรณ์

ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่สามารถแบ่งได้ชัดเจนว่าเป็นของธุรกิจประเภทใดโดยเฉพาะ

รายได้อื่น หมายถึง รายได้อื่น ๆ ที่ไม่ใช่รายได้จากธุรกิจหลักของสหกรณ์และเป็นรายได้ที่ไม่สามารถจำแนกได้ว่าเป็นของธุรกิจใด

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั่วไปที่เกิดขึ้นในการบริหารกิจการอันเป็นส่วนรวม

รายได้รายการพิเศษ หมายถึง รายได้ที่มีได้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ และไม่อาจคาดได้ว่าจะเกิดขึ้นบ่อยหรือเป็นประจำหรือไม่ เช่น กำไรจากสินทรัพย์ที่ถูกเวนคืน รวมทั้งข้อผิดพลาดทางบัญชีของปีก่อนที่มีนัยสำคัญ และจำเป็นต้องมีการปรับปรุง ผลการดำเนินงานจากโครงการต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่มีผลกำไรสุทธิประจำปี

รายจ่ายรายการพิเศษ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่มีได้เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ และไม่อาจคาดได้ว่าจะเกิดขึ้นบ่อยหรือเป็นประจำหรือไม่ เช่น ขาดทุนจากไฟไหม้ น้ำท่วม หรือจากธรรมชาติอย่างอื่น ขาดทุนจากสินทรัพย์ที่ถูกเวนคืน รวมทั้งข้อผิดพลาดทางบัญชีของปีก่อนที่มีนัยสำคัญและจำเป็นต้องมีการปรับปรุงผลการดำเนินงานจากโครงการต่าง ๆ ของสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิประจำปี

กำไรสุทธิ หมายถึง ผลรวมของสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานในรอบปีทางบัญชีที่คำนวณได้จากการนำรายได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ ซึ่งปรากฏผลมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย

ขาดทุนสุทธิ หมายถึง ผลรวมของสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในรอบปีทางบัญชีที่คำนวณได้จากการนำรายได้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายของสหกรณ์ ซึ่งปรากฏผลมีค่าใช้จ่าย สูงกว่ารายได้

กำไรสะสม หมายถึง กำไรสุทธิหักด้วยขาดทุนสะสม หรือผลต่างของผลรวมของสหกรณ์ที่มีผลกำไรสุทธิมากกว่าผลรวมของสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิ

ขาดทุนสะสม หมายถึง ผลของสหกรณ์ที่มีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิประจำปีที่เกิดขึ้นเงินสำรอง ซึ่งจะแสดงตัวเลขในวงเล็บ

ดำเนินธุรกิจ หมายถึง ในรอบปีบัญชีมีสหกรณ์ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หลัก

หยุดดำเนินธุรกิจ หมายถึง ในรอบปีบัญชีมีสหกรณ์ที่ไม่ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์หลัก เพิ่มเติมระหว่างปี

ไม่ดำเนินธุรกิจ หมายถึง ในรอบปีบัญชีมีสหกรณ์ที่ไม่เริ่มดำเนินธุรกิจตั้งแต่จดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์

สินทรัพย์หมุนเวียน หมายถึง เงินสดและสินทรัพย์ที่อาจขาย หรือแปลงสภาพเป็นเงินสดหรือใช้บริโภคให้หมดไป ภายในวัฏจักรการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์ คือ 1 ปี ทั้งนี้ ถ้ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์สั้นกว่า 1 ปี ให้ถือระยะเวลา 1 ปี เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาจัดประเภทของสินทรัพย์หมุนเวียน แต่ถ้ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของ สหกรณ์นานกว่า 1 ปี ก็ให้ถือระยะเวลานั้น ๆ เป็นเกณฑ์

เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง หมายถึง เงินที่สหกรณ์ส่งชำระหนี้ แต่ยังไม่อาจจำแนกเงินที่ส่งนั้นได้ว่าเป็นส่วนที่ชำระดอกเบี้ยและส่วนที่ชำระต้นเงินเป็นจำนวนเท่าใด

เงินลงทุนระยะสั้นหรือเงินลงทุนชั่วคราว หมายถึง หลักทรัพย์ที่ซื้อจากเงินสด เหลือใช้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาผลตอบแทนจากเงินลงทุนนั้น ซึ่งเป็นหลักทรัพย์ที่อยู่และไม่อยู่ในความต้องการของตลาด ซึ่งฝ่ายจัดการจะขายเมื่อต้องการเงินสด เช่น การลงทุนในตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นต้น

ลูกหนี้อื่น ๆ หมายถึง เงินยืมที่รองที่กรรมการและพนักงานยืมไปจากสหกรณ์ รวมทั้งหนี้สินที่กรรมการและพนักงานมีต่อสหกรณ์ไม่ว่าจะโดยการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ หรือเป็นหนี้สินของ สหกรณ์ในลักษณะอื่นใด เช่น ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชีและลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี (ที่มีการทำหนังสือ รับรองจำนวนเงินสดขาดบัญชีและหนังสือรับรองสินค้าขาดบัญชี) เป็นต้น

สิทธิการเช่า/สิทธิการใช้ประโยชน์ หมายถึง สินทรัพย์ประเภทที่มีอายุการใช้งานจำกัด และโดยปกติต้องตัดบัญชี โดยแสดงยอดสุทธิหลังจากหักค่าตัดจ่ายตามอายุการใช้สินทรัพย์ หรือตามระยะเวลาของสัญญาเช่าระยะยาว

สัมปทาน หมายถึง สัญญาซึ่งรัฐบาลตกลงให้สิทธิในการดำเนินงานอันเกี่ยวกับสินทรัพย์ของรัฐบาล เช่น สัมปทานเดินรถ สัมปทานป่าไม้ เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี หมายถึง ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วและเป็นประโยชน์แก่การดำเนินธุรกิจระยะยาวในภายหน้า เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสหกรณ์ (ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเมื่อเริ่มจัดตั้งสหกรณ์แต่ยังไม่ได้นำไปดำเนินงาน มีเพียงการรับจ่ายเงิน

บางรายการเท่านั้น ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้ จะตัดจ่ายหมดสิ้นในปีที่ดำเนินงาน) ค่าปรับปรุง ค่าตกแต่งหรือค่าซ่อมแซมสินทรัพย์ที่ใช้เงินจำนวนมากและทำให้สินทรัพย์นั้นคงสภาพดีดั้งเดิม

เจ้าหนี้การค้า หมายถึง พันธะที่จะต้องชำระค่าสินค้าหรือค่าบริการที่สหกรณ์ได้รับ ตามปกติ

ส่วนของหนี้ระยะยาว ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี หมายถึง ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระคืนในรอบหนึ่งปีบัญชีถัดไป รวมทั้งส่วนของหนี้ระยะยาวที่พ้นกำหนด การชำระแล้ว

หนี้สินระยะยาว หมายถึง หนี้สินซึ่งมีระยะเวลาการชำระคืนเกินกว่า 1 ปี หรือเกินกว่ารอบระยะเวลาการดำเนินงานตามปกติของสหกรณ์

ทุนสำรอง หมายถึง ส่วนของกำไรสุทธิประจำปีที่สหกรณ์จัดสรรไว้ตามข้อบังคับ เพื่อ ชดเชยการขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า รวมทั้งเงินอุดหนุนหรือสินทรัพย์ที่สหกรณ์ได้รับบริจาค

ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ หมายถึง ทุนสะสมที่จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่น ๆ ได้แก่ ทุนสาธารณประโยชน์ ทุนศึกษาอบรมทาง สหกรณ์ ทุนเพื่อขยายงาน ทุนเพื่อให้การสงเคราะห์ ทุนเพื่อส่งเสริมสวัสดิการ ฯลฯ

กำไร (ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น หมายถึง ส่วนต่างระหว่างราคาตามบัญชีรวม (ราคาทุนรวม) ของเงินลงทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่ต่ำกว่าหรือสูงกว่ามูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนนั้น ซึ่งถือเป็นส่วนเกิน (กำไร) หรือส่วนต่ำกว่าทุน (ขาดทุน) ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของเงินลงทุน โดยให้ตั้งพักไว้จนกว่าจะจำหน่ายเงินลงทุนนั้นได้ จึงจะรับรู้ส่วนต่างเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

ทุนดำเนินงาน หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่ตั้งไว้สำหรับดำเนินกิจการเพื่อหา ผลประโยชน์เพียงเพื่อความอยู่รอดของสหกรณ์เท่านั้น โดยทุนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเงินทุนของสหกรณ์เองและส่วนที่ได้จากการกู้ยืม การสร้างเครดิตทางการค้า และหนี้สินอื่นที่สหกรณ์มีภาระผูกพันต้องชำระคืนในภายหน้า

บทที่ 2

วิธีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นสารสนเทศที่รวบรวมข้อมูลได้จากรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ ครอบงงบการเงินของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศ ที่มีรอบปีบัญชีสิ้นสุดตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อนำเสนอเป็นรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ประจำปี 2548 ของสหกรณ์การเกษตร

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.1 การวิเคราะห์แนวดิ่ง (Vertical Analysis)

หรือการย่อส่วนตามแนวดิ่ง (Common Size Analysis) เป็นการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของรายการต่าง ๆ โดยใช้ค่ารวม (Total) และร้อยละ (Percentage) ของค่ารวม

2.2.2 การวิเคราะห์อัตราการเปลี่ยนแปลง (Exchange Rate)

โดยใช้วิธีอัตราร้อยละของปีฐานเคลื่อนที่เพื่อวิเคราะห์หาอัตราการเปลี่ยนแปลงที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น/(ลดลง)

$$\text{อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น/(ลดลง)ของปีที่ต้องการทราบ} = \frac{[y_t - y_{t-1}]}{y_{t-1}} \times 100$$

y_t หมายถึง ตัวเลขของปีที่ต้องการ

y_{t-1} หมายถึง ตัวเลขของปีก่อน

2.2.3 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratio Analysis)

กลุ่มอัตราส่วนที่จำเป็นและใช้ในการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ประเภทการเกษตร ได้แก่

$$(1) \text{ สัดส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)} = \frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$$

$$(2) \text{ สัดส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)} = \frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์}}$$

$$(3) \text{ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (\%)} \\ = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

$$(4) \text{ อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)} \\ = \frac{\text{ขาย/บริการ}}{\text{ทรัพย์สินทั้งสินถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

$$(5) \text{ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (\%)} \\ = \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ทรัพย์สินทั้งสินถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

$$(6) \text{ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (\%)} \\ = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}{\text{กำไร+ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}} \times 100$$

$$(7) \text{ อัตราส่วนกำไรสุทธิ (\%)} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ขาย/บริการ}} \times 100$$

$$(8) \text{ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} \times 100$$

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การดำเนินงานของสหกรณ์

รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตร ประจำปี 2548 ที่รวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 3,483 สหกรณ์ มีสาระสำคัญของรายละเอียดข้อมูล ดังนี้

3.1.1 จำนวนสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตร ณ วันสิ้นปีมีทั้งสิ้น จำนวน 4,257 สหกรณ์ เพิ่มขึ้น จากปี 2547 จำนวน 87 สหกรณ์ หรือเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.09 ในรอบปีรวบรวมข้อมูลได้ 3,483 สหกรณ์ และรวบรวม ข้อมูลไม่ได้ 774 สหกรณ์ เนื่องจากไม่พร้อมรับการตรวจสอบ 347 สหกรณ์ หรือร้อยละ 8.15 และเป็นสหกรณ์ที่ไม่ต้องสอบ 427 สหกรณ์ หรือ ร้อยละ 10.03 ของจำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้นตามทะเบียน

ตารางที่ 1 จำนวนสหกรณ์การเกษตร ปี 2548 จำแนกตามรูปแบบย่อยของ สหกรณ์

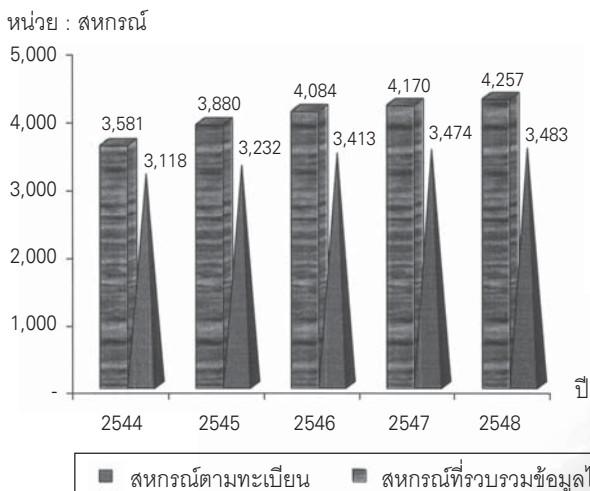
รูปแบบย่อยสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้น ตามทะเบียน		จำนวนสหกรณ์ ที่รวบรวมข้อมูลได้	
	สหกรณ์	ร้อยละ	สหกรณ์	ร้อยละของ แต่ละประเภท
สหกรณ์การเกษตรทั่วไป	2,224	52.24	1,808	81.29
สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน	156	3.66	133	85.26
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ	609	14.31	543	89.16
สหกรณ์โคนม	114	2.68	98	85.96
สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์	198	4.65	120	60.61
สหกรณ์การเกษตรเพื่อการ ตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.)	74	1.74	73	98.65
สหกรณ์กองทุนสวนยาง	741	17.41	625	84.35

รูปแบบย่อยสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ทั้งสิ้นตามทะเบียน		จำนวนสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้	
	สหกรณ์	ร้อยละ	สหกรณ์	ร้อยละของแต่ละประเภท
สหกรณ์การเกษตรสมาชิก รายย่อย	141	3.31	83	58.86
รวม	4,257	100	3,483	81.82
การขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน (ร้อยละ)	87	2.09	9	0.26

สหกรณ์การเกษตรทั่วไปที่รวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 1,808 สหกรณ์ ประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร กรป.กลาง.นพค. จำนวน 22 สหกรณ์ สหกรณ์ธุรกิจเศรษฐกิจรพช. จำนวน 2 สหกรณ์ สหกรณ์การเกษตรชุมชน จำนวน 30 สหกรณ์ สหกรณ์สตรี จำนวน 50 สหกรณ์ สหกรณ์สุร่า จำนวน 89 สหกรณ์ และสหกรณ์ การเกษตรทั่วไปอื่น ๆ จำนวน 1,615 สหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีประจำปีและรวบรวมข้อมูลได้จำนวน 3,483 สหกรณ์ หรือร้อยละ 81.82 ของสหกรณ์ทั้งสิ้น เป็นสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจจำนวน 3,120 สหกรณ์ หยุดดำเนินธุรกิจ จำนวน 119 สหกรณ์ และไม่ดำเนินธุรกิจจำนวน 244 สหกรณ์

ภาพที่ 1 แสดงจำนวนสหกรณ์ในรอบ 5 ปี (2544 - 2548)

3.1.2 จำนวนสมาชิก

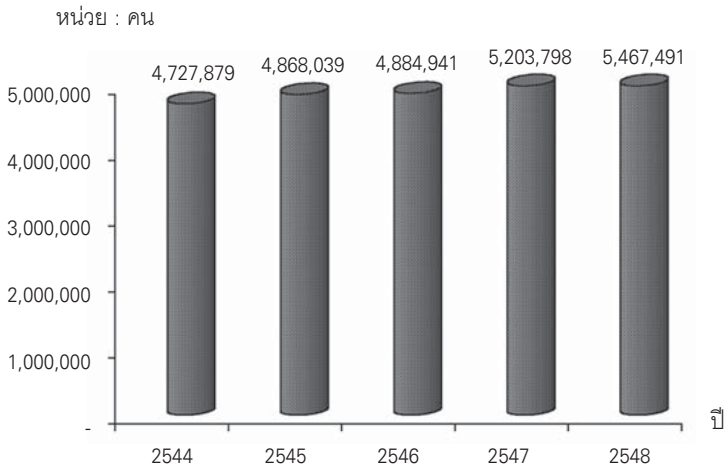
สหกรณ์การเกษตร ที่ได้รับการตรวจสอบบัญชีประจำปีและรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 3,483 สหกรณ์ มีจำนวนสมาชิกวันสิ้นปีทั้งสิ้น 5,467,491 คน ระหว่างปีรับสมาชิกใหม่ จำนวน 283,706 คน มีสมาชิกออก จำนวน 103,378 คน สมาชิกวันสิ้นปีเพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน 263,693 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.07

ตารางที่ 2 จำนวนสหกรณ์และสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามรูปแบบย่อยสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้ ปี 2548

รูปแบบย่อยสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์		สมาชิก	
	สหกรณ์	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
สหกรณ์การเกษตรทั่วไป	1,808	51.91	1,870,465	34.21
สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน	133	3.82	63,796	1.17
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ	543	15.59	112,759	2.06
สหกรณ์โคนม	98	2.81	24,253	0.44
สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์	120	3.45	42,886	0.78
สหกรณ์การเกษตรเพื่อ การตลาดลูกค้า อ.ก.ส. (สกต.)	73	2.10	3,247,182	59.40
สหกรณ์กองทุนสวนยาง	625	17.94	69,895	1.28
สหกรณ์การเกษตรสหัชชา รายย่อย	83	2.38	36,255	0.66
รวม	3,483	100	5,467,491	100

จะเห็นได้ว่าสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่ เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า อ.ก.ส. ร้อยละ 59.40 รองลงมาเป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรทั่วไป ร้อยละ 34.21 ของจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น ตามลำดับ

ภาพที่ 2 แสดงจำนวนสมาชิกในรอบ 5 ปี (2544 - 2548)

3.1.3 การถือหุ้นของสมาชิก

หุ้นถือเป็นแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์ที่นำไปใช้หมุนเวียนในกิจการการถือหุ้นของสมาชิกยังมีจำนวนมากจะทำให้ทุนของสหกรณ์มีมาก ซึ่งเป็นผลดีว่าการใช้แหล่งเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืม เนื่องจากมีต้นทุนที่เกิดจากดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้และส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่สมาชิกอาจได้รับผลตอบแทนกลับคืนได้มากกว่า

ในรอบปีสมาชิกถือหุ้นเพิ่ม 2,305.90 ล้านบาท สิ้นปีมีหุ้นคงเหลือจำนวน 18,550.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 14.47

ตารางที่ 3 เจลี่ยค่าหุ้นจำแนกตามรูปแบบย่อยสหกรณ์การเกษตร ปี 2548

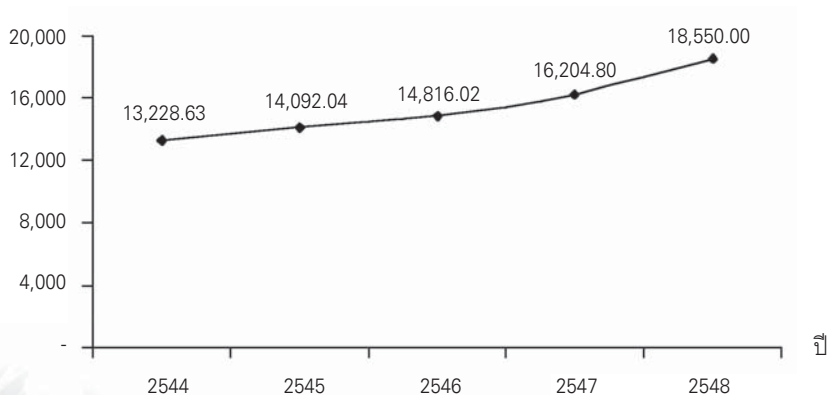
รูปแบบย่อยสหกรณ์	สมาชิก (คน)	ค่าหุ้น (ล้านบาท)	ค่าหุ้นเฉลี่ยต่อคน (บาท)
สหกรณ์การเกษตรทั่วไป	1,870,465	15,682.92	8,384.50
สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน	63,796	199.33	3,124.49
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ	112,759	152.28	1,350.49
สหกรณ์โคนม	24,253	554.75	22,873.46
สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์	42,886	52.39	1,221.61

รูปแบบย่อยสหกรณ์	สมาชิก (คน)	ค่าหุ้น (ล้านบาท)	ค่าหุ้นเฉลี่ย ต่อคน (บาท)
สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.)	3,247,182	1,728.67	532.36
สหกรณ์กองทุนสวนยาง	69,895	155.22	2,220.76
สหกรณ์การเกษตรสมาชิกชารายย่อย	36,255	24.44	674.11
รวม	5,467,491	18,550.00	3,392.78
อัตราการขยายตัวเพิ่ม(ลด) จากปีก่อน (ร้อยละ)	5.07	14.47	8.95

จากตารางข้างต้นจำนวนสมาชิกของสหกรณ์เพิ่มขึ้นส่งผลให้ค่าหุ้นเพิ่มขึ้นด้วยการถือหุ้นของสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เป็นของสหกรณ์การเกษตรทั่วไป มีจำนวนค่าหุ้นสูงสุด คือ มีจำนวน 15,682.92 ล้านบาท หรือร้อยละ 84.54 ของค่าหุ้นทั้งสิ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย ค่าหุ้นต่อคน แล้วจะพบว่า สหกรณ์โคนมมีค่าหุ้นเฉลี่ยต่อคนมากที่สุด 22,873.46 บาท

ภาพที่ 3 แสดงจำนวนการถือหุ้นของสมาชิกในรอบ 5 ปี (2544 - 2548)

หน่วย : ล้านบาท

3.1.4 ปริมาณธุรกิจ

สหกรณ์การเกษตรที่รวบรวมข้อมูลได้ มีการดำเนินธุรกิจในรอบปีทั้งสิ้น จำนวน 118,225.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 21.70

ตารางที่ 4 ปริมาณธุรกิจแต่ละด้านของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์ ปี 2548

รูปแบบย่อยสหกรณ์	ธุรกิจแต่ละด้าน					
	รวม (ล้านบาท)	การรับ ฝากเงิน	การให้ เงินกู้	จัดหา สินค้ามา จำหน่าย	รวบรวม ผลิตผล	ให้บริการ และ ส่งเสริมฯ
สหกรณ์การเกษตรทั่วไป	82,613.16	27,423.33	30,439.33	14,032.74	10,546.86	170.90
สหกรณ์การเกษตร						
ปฏิรูปที่ดิน	4,416.61	184.54	470.06	232.01	3,528.31	1.69
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ	1,285.76	104.05	469.35	364.02	280.09	68.25
สหกรณ์โคนม	10,207.92	773.21	342.48	2,970.65	6,093.29	28.29
สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์	787.63	26.34	122.37	360.41	269.43	9.08
สหกรณ์การเกษตรเพื่อ การตลาดลูกค้า						
ธ.ก.ส. (สกต.)	10,169.54	24.10	67.15	6,423.65	3,638.40	16.24
สหกรณ์กองทุนสวนยาง	8,655.72	178.24	89.62	336.81	8,050.95	0.10
สหกรณ์การเกษตร						
สมาชิกชารายย่อย	88.87	3.76	26.59	34.47	24.05	-
รวม	118,225.21	28,717.57	32,026.95	24,754.76	32,431.38	294.55
ร้อยละของปริมาณ ธุรกิจแต่ละด้าน	100.00	24.29	27.09	20.94	27.43	0.25
อัตราขยายตัวเพิ่ม(ลด) จากปีก่อนร้อยละ	21.70	15.63	15.88	27.22	29.70	42.70

จากปริมาณธุรกิจในรอบปีของสหกรณ์การเกษตรทั้ง 5 ด้าน สหกรณ์ได้ให้รวบรวมผลผลิตเป็นส่วนใหญ่ มูลค่า 32,431.38 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.43 ของปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น รองลงมาได้แก่ การให้เงินกู้มูลค่า 32,026.95 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.09 ปริมาณธุรกิจ ส่วนใหญ่เป็นของสหกรณ์การเกษตรทั่วไปที่มีจำนวนทั้งสิ้น 82,613.16 ล้านบาท หรือร้อยละ 69.88 ของปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น

รายละเอียดปริมาณธุรกิจของสหกรณ์การเกษตร

1) การรับฝากเงิน

การรับฝากเงินเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมเงินส่วนหนึ่งของรายได้ โดยการสะสมและฝากเงินไว้กับสหกรณ์เพื่อไว้ใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งสหกรณ์จะคำนวณดอกผลของต้นเงิน ที่ฝากไว้ตามอัตรา และเงื่อนไขของประเภทเงินฝาก การระดมเงินฝากของสหกรณ์ยังเป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้สหกรณ์มีเงินหมุนเวียนในกิจการ ซึ่งจัดเป็นแหล่งเงินทุนภายในที่เป็นหนี้สินหมุนเวียนของ สหกรณ์โดยมีดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นจ่ายให้กับสมาชิก ซึ่งจะดีกว่าการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ยืมของแหล่งเงินทุนภายนอกที่นำมาใช้หมุนเวียนในกิจการ

สหกรณ์การเกษตรมีเงินรับฝากระหว่างปี จำนวน 28,717.57 ล้านบาท หรือร้อยละ 24.29 ของปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น มีรายละเอียดการรับฝากเงิน ดังนี้

1.1) รับฝากเงินจากสมาชิก

ระหว่างปีรับฝากเงินจากสมาชิก จำนวน 22,701.52 ล้านบาท หรือร้อยละ 79.05 ของเงินรับฝากระหว่างปีทั้งสิ้น ประกอบด้วย เงินรับฝากประจำ จำนวน 514.74 ล้านบาท ออมทรัพย์ 14,416.94 ล้านบาท และออมทรัพย์พิเศษ 7,769.84 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.27, 63.50 และร้อยละ 34.23 ตามลำดับ สิ้นปีมีเงินรับฝากจากสมาชิกคงเหลือ 22,673.90 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินรับฝากประจำ 626.45 ล้านบาท ออมทรัพย์ 8,191.93 ล้านบาท และออมทรัพย์พิเศษ 13,855.52 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.76, 36.13 และร้อยละ 61.11 ตามลำดับ

1.2) รับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น

ระหว่างปีรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น จำนวน 2,226.35 ล้านบาท หรือร้อยละ 7.75 ของเงินรับฝากระหว่างปีทั้งสิ้น ประกอบด้วย เงินรับฝากประจำ จำนวน 71.95 ล้านบาท ออมทรัพย์ 1,112.63 ล้านบาท และออมทรัพย์พิเศษ 1,041.77 ล้านบาท หรือร้อยละ 3.23, 49.98 และร้อยละ 46.79 ตามลำดับ สิ้นปีมีเงินรับฝากคงเหลือ 2,046.90 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินรับฝากประจำ 42.20 ล้านบาท ออมทรัพย์ 794.27 ล้านบาท และออมทรัพย์พิเศษ 1,210.43 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.06, 38.80 และร้อยละ 59.14 ตามลำดับ

1.3) รับฝากเงินจากอื่น ๆ

ระหว่างปีรับฝากเงินจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิก และไม่ใช่สหกรณ์อื่น รวมทั้งสิ้น 3,789.70 ล้านบาท หรือร้อยละ 13.20 ของเงินรับฝากระหว่างปีทั้งสิ้น ประกอบด้วย เงินรับฝากประจำ จำนวน 11.05 ล้านบาท ออมทรัพย์ 2,342.24 ล้าน

บาท และออมทรัพย์พิเศษ 1,436.41 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.29, 61.81 และ ร้อยละ 37.90 ตามลำดับ สิ้นปีมีเงินรับฝากจากอื่น ๆ คงเหลือ 3,211.24 ล้านบาท แยกเป็น เงินรับฝากประจำ 19.24 ล้านบาท ออมทรัพย์ 1,000.05 ล้านบาท และ ออมทรัพย์พิเศษ 2,191.95 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.60, 31.14 และร้อยละ 68.26 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ปริมาณธุรกิจเงินรับฝากจำแนกตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์การเกษตร ปี 2548

รายการ	รวม		สมาชิก	สหกรณ์อื่น	อื่นๆ
	(ล้านบาท)	(ร้อยละ)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)	(ล้านบาท)
สหกรณ์การเกษตรทั่วไป	27,423.33	95.49	21648.69	2,065.31	3,709.33
สหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน	184.54	0.64	14.31	39.02	31.21
สหกรณ์ผู้ใช้น้ำ	104.05	0.36	49.02	26.87	28.16
สหกรณ์โคนม	773.21	2.69	704.90	60.90	7.41
สหกรณ์ผู้เลี้ยงสัตว์	26.34	0.10	16.43	9.66	0.25
สหกรณ์การเกษตรเพื่อ การตลาดลูกค้า อ.ก.ส. (สกต.)	24.10	0.08	5.48	18.20	0.42
สหกรณ์กองทุนสวนยาง	178.24	0.62	159.52	6.34	12.38
สหกรณ์การเกษตรสหัชชา รายย่อย	3.76	0.02	3.17	0.05	0.54
รวม	28,717.57	100	22,701.52	2,226.35	3,789.70
เงินรับฝากคงเหลือสิ้นปี	27,932.04		22,673.90	2,046.90	3,211.24
ร้อยละอัตราเงินรับฝาก					
คงเหลือสิ้นปี	100		81.18	7.33	11.49

เงินรับฝากของสหกรณ์การเกษตรในระหว่างปี ประกอบด้วย เงินรับฝาก ออมทรัพย์ เงินรับฝากประจำ และเงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินฝากจากสมาชิก จำนวน 22,701.52 ล้านบาท หรือร้อยละ 79.05 ของเงินรับฝากระหว่างปี ทั้งสิ้น การรับฝากเงินในรอบปีเพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 15.63 เงินรับฝากส่วนใหญ่ของสหกรณ์การเกษตรเป็นของสหกรณ์การเกษตรทั่วไป หรือร้อยละ 95.49 ของการ

รับฝากเงินระหว่างปีทั้งสิ้น สิ้นปีสหกรณ์การเกษตรมีเงินรับฝากคงเหลือ จำนวน 27,932.04 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 20.88 ประกอบด้วย เงินรับฝากจากสมาชิก ร้อยละ 81.18 เงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น ร้อยละ 7.33 และเงินรับฝากจากที่อื่นๆ ร้อยละ 11.49

2) การให้เงินกู้

สหกรณ์การเกษตรให้เงินกู้ระหว่างปี จำนวน 32,026.95 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.09 ของปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 15.88 มีรายละเอียดการให้เงินกู้ ดังนี้

2.1) การให้เงินกู้แก่สมาชิก

ระหว่างปีให้เงินกู้แก่สมาชิกจำนวน 31,819.01 ล้านบาท หรือร้อยละ 99.35 ของเงินให้กู้ระหว่างปี ประกอบด้วย เงินกู้อะยะสั้น จำนวน 18,895.35 ล้านบาท ระยะปานกลาง 11,857.25 ล้านบาท และระยะยาว 1,066.41 ล้านบาท รับชำระระหว่างปี 29,017.01 ล้านบาท คงเหลือลูกหนี้เงินให้กู้สิ้นปี 49,380.59 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้อะยะสั้น 22,307.94 ล้านบาท ระยะปานกลาง 24,292.54 ล้านบาท และระยะยาว 2,780.11 ล้านบาท ซึ่งได้เพื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ 1,059.59 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.15 ของเงินให้กู้คงเหลือสิ้นปี และมีดอกเบี่ยค้างรับสิ้นปี 4,037.99 ล้านบาท เป็นหนี้ที่ชำระได้ตามกำหนดร้อยละ 75.60 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ

2.2) การให้สหกรณ์อื่นกู้

ระหว่างปีให้เงินสหกรณ์อื่นกู้ 207.94 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.65 ของเงินให้กู้ระหว่างปีทั้งสิ้น ประกอบด้วย เงินกู้อะยะสั้น จำนวน 142.53 ล้านบาท เงินกู้อะยะปานกลาง 52.20 ล้านบาท และเงินกู้อะยะยาว 13.21 ล้านบาท รับชำระคืน 181.39 ล้านบาท คงเหลือลูกหนี้เงินให้กู้สิ้นปี 276.17 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้อะยะสั้น 127.05 ล้านบาท ระยะปานกลาง 112.17 ล้านบาท และระยะยาว 36.95 ล้านบาท ซึ่งได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ 1.97 บาท และมีดอกเบี่ยค้างรับสิ้นปี 8.42 ล้านบาท เป็นหนี้ที่ชำระได้ตามกำหนดร้อยละ 90.75 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ

3) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายเป็นธุรกิจที่จัดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาให้สมาชิกหรือเกษตรกรสามารถซื้อสินค้าที่จะนำมาเป็นต้นทุนในการผลิต ตลอดจนเครื่องอุปโภคบริโภคให้ได้ในราคา ที่เหมาะสม ไม่ถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าในด้านราคาและคุณภาพ อีกทั้งสมาชิกจะได้เงินเฉลี่ยคืนจากธุรกิจหากสหกรณ์มีผลกำไรจากการดำเนินงานในรอบปี ตามส่วนที่สมาชิกได้ซื้อสินค้าจากสหกรณ์

ในรอบปีสหกรณ์การเกษตรได้จัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 24,754.76 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.94 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 27.22 โดยจำหน่ายสินค้าของสหกรณ์เป็นทั้งเงินสดและให้สินเชื่อสิ้นปีสหกรณ์มีลูกหนี้การค้า จำนวน 3,089.90 ล้านบาท ซึ่งได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้ จำนวน 421.46 ล้านบาท

ในระหว่างปี สหกรณ์การเกษตรจัดหาสินค้ามาจำหน่ายแก่สมาชิก จำนวน 17,225.60 ล้านบาท หรือร้อยละ 69.59 ของสินค้าที่จำหน่ายทั้งสิ้น สินค้าที่จำหน่ายได้มากที่สุด คือ ทุเรียน มูลค่า 8,427.31 ล้านบาท รองลงมา คือ น้ำมัน มูลค่า 7,217.21 ล้านบาท และอาหารสัตว์ มูลค่า 2,551.70 ล้านบาท ตามลำดับ

4) การรวบรวมผลผลิต

ผลผลิตของสมาชิกที่ได้เก็บเกี่ยวแล้ว หากนำไปจำหน่ายให้พ่อค้า สมาชิกอาจถูกกดราคา ถูกเอาเปรียบในเรื่องการชั่ง ตวง วัด ดังนั้น สหกรณ์จึงเป็นแหล่งที่สามารถจะรวบรวมผลผลิตของสมาชิกเพื่อเป็นผู้จัดการขายแทนผลผลิตของสมาชิกแต่ผู้เดียว อันจะทำให้ได้ราคาดีและเหมาะสม เนื่องจาก สหกรณ์มีอำนาจในการต่อรองราคากับพ่อค้าได้มากกว่าตัวของสมาชิกจะนำไปจำหน่ายเองโดยลำพัง

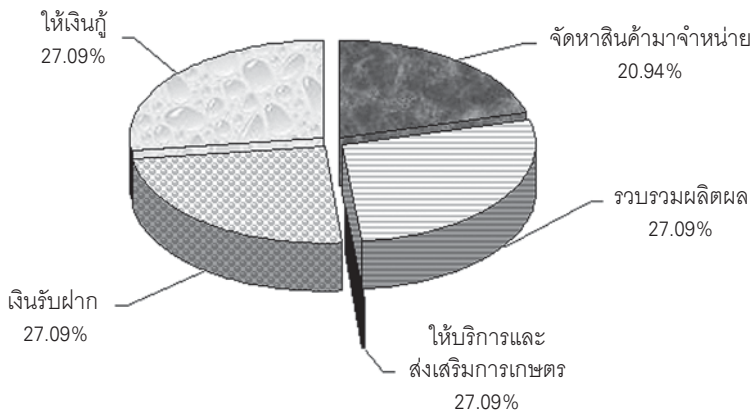
ระหว่างปีสหกรณ์การเกษตรได้รวบรวมผลผลิต/ผลิตภัณฑ์ทั้งสิ้น จำนวน 32,431.38 ล้านบาท หรือร้อยละ 27.43 ของปริมาณธุรกิจทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 29.70 ผลผลิตที่รวบรวมได้สูงสุด ได้แก่ ยางพารา มูลค่า 14,422.93 ล้านบาท รองลงมา คือ ข้าวเปลือกเจ้าและข้าวเปลือกเหนียวรวม 7,325.19 ล้านบาท และน้ำมันดิบ 6,371.03 ล้านบาท หรือร้อยละ 44.47, 22.59 และร้อยละ 19.64 ของผลผลิตที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น ตามลำดับ ทั้งนี้ เป็นผลผลิตที่รวบรวมได้จากสมาชิกทั้งสิ้น มูลค่า 22,575.17 ล้านบาท หรือร้อยละ 69.61 ของผลผลิตที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น

5) การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีจุดประสงค์เพื่อช่วยแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพของสมาชิก โดยให้บริการต่าง ๆ ซึ่งมีค่าบริการในราคาพอสมควร

ระหว่างปีสหกรณ์การเกษตรให้บริการและส่งเสริมการเกษตรแก่สมาชิกจำนวน 294.55 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.25 ของปริมาณธุรกิจรวมทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 42.70 การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร ได้แก่ ไถไถนา ปรับพื้นที่ จำนวน 3.41 ล้านบาท สูบน้ำ จำนวน 68.11 ล้านบาท ตลาคดกลาง จำนวน 18.61 ล้านบาท และบริการอื่น ๆ ได้แก่ การผสมเทียมรักษาสัตว์ การออกอาชญาบัตร ขุดบ่อน้ำบาดาล บริการขนส่งน้ำมันและอื่น ๆ จำนวน 204.42 ล้านบาท

ภาพที่ 4 แสดงปริมาณธุรกิจแต่ละด้านในรอบปี 2548

3.2 ผลการดำเนินงาน

สหกรณ์การเกษตรที่รวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 3,483 สหกรณ์ ปรากฏผลการดำเนินงาน ดังนี้

- กำไรสุทธิประจำปี จำนวน 2,292 สหกรณ์ เป็นเงินจำนวน 2,110.14 ล้านบาท
- ขาดทุนสุทธิประจำปี จำนวน 1,076 สหกรณ์ เป็นเงินจำนวน 377.92 ล้านบาท
- ไม่ดำเนินงาน จำนวน 115 สหกรณ์

การดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีผลขาดทุนสุทธิประจำปี เป็นผลจากการดำเนินงานที่มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในรอบปีทั้งที่เป็นค่าใช้จ่ายประจำได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าน้ำ ค่าไฟ ฯลฯ ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจที่เกิดจาก ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้หนี้สงสัยจะสูญ ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ ค่าใช้จ่ายติดตามหนี้ ค่าใช้จ่ายประจำปีที่เป็นค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝากและ เงินสะสมเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

รายละเอียดผลการดำเนินงาน มีดังนี้

3.2.1 รายได้

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรมีรายได้ทั้งสิ้น จำนวน 65,428.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 25.22 ประกอบด้วย ดอกเบี้ยรับจากเงินให้กู้ จำนวน 4,356.45 ล้านบาท การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 24,754.76 ล้านบาท

การรวบรวมผลผลิตผลจำนวน 34,589.76 ล้านบาท การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร จำนวน 294.55 ล้านบาท รายได้เฉพาะธุรกิจ จำนวน 1,098.32 ล้านบาท กำไรจากการดำเนินโครงการ 3.28 ล้านบาท รายได้อื่น จำนวน 305.72 ล้านบาท และรายได้รายการพิเศษ จำนวน 25.24 ล้านบาท

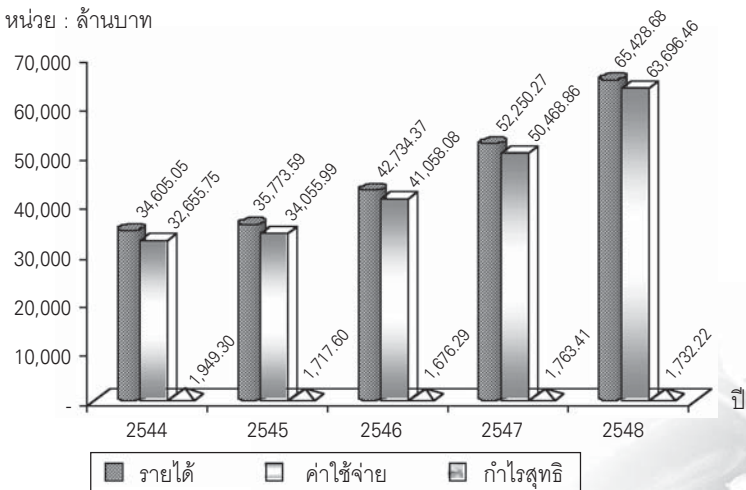
3.2.2 ค่าใช้จ่าย

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น จำนวน 63,696.46 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ 26.16 หรือร้อยละ 97.35 ของรายได้ทั้งสิ้น ประกอบด้วย ดอกเบี้ยจ่าย จำนวน 956.12 ล้านบาท ต้นทุนการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จำนวน 23,536.28 ล้านบาท ต้นทุนการรวบรวมผลผลิต จำนวน 33,015.98 ล้านบาท ต้นทุนการให้บริการและส่งเสริมการเกษตร จำนวน 180.57 ล้านบาท กำไรจากการขายสินค้าผ่อนชำระที่ยังไม่ได้รับเงิน 5.01 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ จำนวน 3,164.85 ล้านบาท ขาดทุนจากการดำเนินโครงการ 0.56 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 2,818.82 ล้านบาท และจ่ายรายการพิเศษ จำนวน 18.27 ล้านบาท

3.2.3 กำไร(ขาดทุน)สุทธิประจำปี

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรมีกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 1,732.22 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.65 ของรายได้ทั้งสิ้น หรือมีอัตรากำไรสุทธิประจำปี ร้อยละ 2.71 ของรายได้ธุรกิจหลัก กำไรสุทธิลดลงจากปีก่อน ร้อยละ 1.77

ภาพที่ 5 แสดงผลการดำเนินงานในรอบ 5 ปี (2544 - 2548)

3.3 ฐานะการเงิน

สหกรณ์การเกษตรที่รวบรวมข้อมูลได้ มีฐานะการเงิน ณ วันสิ้นปีทางบัญชี ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2547 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2548 ดังนี้

3.3.1 สินทรัพย์

สหกรณ์การเกษตรมีสินทรัพย์ทั้งสิ้น จำนวน 82,406.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ปี 2547 ร้อยละ 15.71

ตารางที่ 6 สินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์ปี 2548

หน่วย : ล้านบาท

รูปแบบย่อยของสหกรณ์	รวม		สินทรัพย์ หมุนเวียน	เงินลงทุน ระยะยาว	ลูกหนี้ ระยะยาว สุทธิ	ที่ดินอาคาร/ สินทรัพย์ ไม่มีตัวตน	สินทรัพย์ อื่น
	ล้านบาท	ร้อยละ					
เกษตรทั่วไป	70,892.78	86.03	50,068.82	553.13	15,384.21	4,596.21	290.41
สกต.	3,946.73	4.79	3,335.08	127.68	28.89	437.12	17.96
กองทุนสวนยาง	771.56	0.93	624.43	5.91	5.53	121.72	13.97
ผู้ใช้น้ำ	626.66	0.76	568.01	4.48	6.78	44.46	2.93
โคนม	4,932.44	5.99	2,889.64	83.10	600.34	1,282.21	77.15
ผู้เลี้ยงสัตว์	268.04	0.33	201.29	2.86	7.75	53.12	3.02
ปฏิรูปที่ดิน	849.51	1.03	746.42	3.48	33.81	61.72	4.08
สมาชิก	119.21	0.14	97.50	2.96	3.21	14.20	1.34
รวม	82,406.93	100	58,531.19	783.60	16,070.52	6,610.76	410.86
ร้อยละของสินทรัพย์	100		71.03	0.95	19.50	8.02	0.50

จากตารางข้างต้น พบว่าสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรในภาพรวม ส่วนใหญ่เป็นของสหกรณ์การเกษตรทั่วไป หรือร้อยละ 86.03 ของสินทรัพย์ ทั้งสิ้น และสินทรัพย์ ทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน หรือร้อยละ 71.03 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

1) **สินทรัพย์หมุนเวียน** สหกรณ์การเกษตรมีสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งสิ้น จำนวน 58,531.19 ล้านบาท หรือร้อยละ 71.03 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 12.93 สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ของสหกรณ์ จำนวน 40,230.02

ล้านบาท และมีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 2,616.76 ล้านบาท ในหลายๆ สหกรณ์ประสบปัญหาลูกหนี้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด ทำให้เงินทุนจม โดยไม่ก่อให้เกิดรายได้ อาจส่งผลกระทบต่อการขาดสภาพคล่องในการชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ นอกจากนี้ สหกรณ์บางแห่งสมาชิกไม่ส่งเงินกู้ตามกำหนดหรือไม่ชำระหนี้แก่สหกรณ์ ซึ่งเป็นอุปสรรคแก่สหกรณ์ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของสหกรณ์มากและล้มลุกคลุกคลานมาจนบัดนี้

2) **เงินลงทุนระยะยาว** สหกรณ์การเกษตรในภาพรวมมีเงินลงทุนระยะยาวเป็นหลักทรัพย์ ตราสาร หุ้น รวมจำนวนทั้งสิ้น 783.60 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.95 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 6.63

3) **ลูกหนี้ระยะยาว** สหกรณ์การเกษตรมีลูกหนี้ระยะยาวจำนวนทั้งสิ้น 16,070.52 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.50 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น ลูกหนี้ระยะยาวส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินให้กู้ จำนวน 14,978.12 ล้านบาท ในจำนวนลูกหนี้ระยะยาวทั้งสิ้นได้หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญแล้วจำนวน 50.28 ล้านบาท ลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดค้างนานเกิน 5 ปี และขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นลูกหนี้เงินกู้ระยะยาว อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องในการชำระหนี้สินหมุนเวียนได้ เนื่องจากลูกหนี้เงินกู้ระยะยาวไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ทันทีที่ต้องการ ทำให้เงินทุนจมไม่ก่อให้เกิดรายได้

4) **ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/สินทรัพย์ไม่มีตัวตน** สหกรณ์การเกษตรมี สินทรัพย์ ประกอบด้วยที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จำนวน 6,485.83 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน จำนวน 124.93 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 6,610.76 ล้านบาท หรือร้อยละ 8.02 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจาก ปี 2547 ร้อยละ 19.16 ส่วนใหญ่เป็นที่ดิน จำนวน 2,343.23 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.45 ของสินทรัพย์ดังกล่าว หรือร้อยละ 2.84 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

5) **สินทรัพย์อื่น** สหกรณ์การเกษตรมีสินทรัพย์อื่น จำนวนทั้งสิ้น จำนวน 410.86 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.50 เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 22.69 สินทรัพย์อื่นส่วนใหญ่เป็น ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี จำนวน 166.79 ล้านบาท หรือร้อยละ 40.60 ของสินทรัพย์อื่นทั้งสิ้น หรือร้อยละ 0.50 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น

3.3.2 หนี้สิน

สหกรณ์การเกษตรมีหนี้สินทั้งสิ้น จำนวน 53,118.51 ล้านบาท หรือร้อยละ 64.46 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 17.71

ตารางที่ 7 หนี้สินทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์ ปี 2548

รูปแบบย่อยของสหกรณ์	รวม		หนี้สินหมุนเวียน (ล้านบาท)	หนี้สินระยะยาว (ล้านบาท)	หนี้สินอื่น (ล้านบาท)
	ล้านบาท	ร้อยละ			
เกษตรทั่วไป	46,593.22	87.72	44,199.50	456.01	1,937.71
ปฏิรูปที่ดิน	580.78	1.09	517.40	37.21	26.17
ผู้ใช้น้ำ	310.68	0.58	288.43	6.37	15.88
โคนม	3,109.24	5.85	2,098.45	843.89	166.90
ผู้เลี้ยงสัตว์	238.81	0.45	211.26	12.55	15.00
สกต.	1,866.98	3.51	1,745.54	11.18	110.26
กองทุนสวนยาง	309.01	0.58	263.93	24.44	20.64
สมาชิก	109.79	0.22	83.49	7.04	19.26
รวม	53,118.51	100	49,408.00	1,398.69	2,311.82
อัตราร้อยละของหนี้สิน ทั้งสิ้น	100		93.02	2.63	4.35
อัตราเพิ่ม(ลด)จากปีก่อน ร้อยละ	17.71		17.47	23.68	19.34

จากตารางข้างต้น พบว่าหนี้สินทั้งสิ้นของสหกรณ์การเกษตรส่วนใหญ่เป็นของ-สหกรณ์การเกษตรทั่วไป จำนวน 46,593.22 ล้านบาท หรือร้อยละ 87.72 ของหนี้สินทั้งสิ้น และ หนี้สินส่วนใหญ่เป็นหนี้สินหมุนเวียนมากที่สุด ร้อยละ 93.02 ของหนี้สินทั้งสิ้น

1) **หนี้สินหมุนเวียน** สหกรณ์การเกษตรมีหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น จำนวน 49,408.00 ล้านบาท หรือร้อยละ 93.02 ของหนี้สินทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 17.47 หนี้สินหมุนเวียนของ สหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝาก จำนวน 27,932.04 ล้านบาท หรือร้อยละ 56.53 ของหนี้สินหมุนเวียนทั้งสิ้น หรือร้อยละ 33.90 ของทุนดำเนินงาน

2) **หนี้สินระยะยาว** สหกรณ์การเกษตรมีหนี้สินระยะยาว จำนวน 1,398.69 ล้านบาท หรือร้อยละ 2.63 ของหนี้สินทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 23.68 หนี้สินระยะยาวของสหกรณ์ ส่วนใหญ่เป็นเจ้าของเงินกู้จำนวน 1,357.66 ล้านบาท

หรือร้อยละ 97.07 ของหนี้สินระยะยาวทั้งสิ้น หรือร้อยละ 1.65 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

3) **หนี้สินอื่น** สหกรณ์การเกษตรมีหนี้สินอื่น จำนวน 2,311.82 ล้านบาท หรือร้อยละ 4.35 ของหนี้สินทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 19.34

3.3.3 ทุนของสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรมีทุนของสหกรณ์เอง จำนวน 29,288.42 ล้านบาท หรือร้อยละ 35.54 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 12.27

ตารางที่ 8 ทุนของสหกรณ์การเกษตรจำแนกตามรูปแบบย่อยของสหกรณ์ปี 2548

หน่วย : ล้านบาท

รูปแบบย่อยของสหกรณ์	รวม		ทุนเรือนหุ้น	ทุนสำรองและทุนสะสมอื่น	กำไร (ขาดทุน) สะสม	กำไรสุทธิ
	ล้านบาท	ร้อยละ				
เกษตรทั่วไป	24,299.56	82.97	15,682.92	7,923.88	(604.11)	1,296.87
ปฏิรูปที่ดิน	268.73	0.92	199.33	100.99	(34.21)	2.62
ผู้เช่า	315.98	1.08	152.28	153.99	(10.49)	20.20
โคนม	1,823.20	6.22	554.75	1,091.20	(6.39)	183.64
ผู้เลี้ยงสัตว์	29.23	0.09	52.39	47.67	(66.36)	(4.47)
สกต.	2,079.75	7.11	1,728.67	245.43	(34.93)	140.58
กองทุนสวนยาง	462.55	1.58	155.22	222.71	(14.16)	98.78
สมัชชา	9.42	0.03	24.44	15.81	(24.83)	(6.00)
รวม	29,288.42	100	18,550.00	9,801.68	(795.48)	1,732.22
อัตราร้อยละของทุนของสหกรณ์	100		63.34	33.47	(2.72)	5.91
อัตราเพิ่ม(ลด)จากปีก่อนร้อยละ	12.27		14.47	11.92	24.77	(1.77)

จากตารางที่ 8 พบว่าทุนของสหกรณ์ทั้งสิ้น ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้นหรือค่าหุ้นของสมาชิก จำนวนทั้งสิ้น 18,550.00 ล้านบาท หรือร้อยละ 63.34 ของทุนสหกรณ์ทั้งสิ้น และทุนของ สหกรณ์ส่วนใหญ่เป็นของสหกรณ์การเกษตรทั่วไป จำนวน

24,299.56 ล้านบาท หรือร้อยละ 82.97 ของทุนสหกรณ์ทั้งสิ้น

รายละเอียดทุนของสหกรณ์

1) **ทุนเรือนหุ้น** สหกรณ์การเกษตรมีทุนเรือนหุ้นทั้งสิ้น จำนวน 18,550.00 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.51 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 14.48

2) **ทุนสำรองและทุนสะสมอื่น** จำนวน 9,801.68 ล้านบาท หรือร้อยละ 11.89 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 11.92 ทุนดังกล่าว ประกอบด้วยทุนสำรอง จำนวน 6,931.45 ล้านบาท และทุนสะสมตามระเบียบ ข้อบังคับและอื่น ๆ จำนวน 2,870.23 ล้านบาท

3) **กำไร (ขาดทุน) สะสม** จำนวน (795.48) ล้านบาท ประกอบด้วย กำไรจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น 7.37 ล้านบาท ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์ 26.12 ล้านบาท กำไรสุทธิรอการจัดสรร จำนวน 17.79 ล้านบาท และขาดทุนสะสม จำนวน 846.76 ล้านบาท ดังนั้น ผลขาดทุนสะสมจึงสูงกว่าผลกำไรรอการจัดสรร จำนวน 795.48 ล้านบาท หรือร้อยละ (2.72) ของทุนสหกรณ์ ซึ่งเป็นผลขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 24.77 สหกรณ์หลายแห่งดำเนินงานประสบผลขาดทุนติดต่อกันหลายปี จนมีส่วนขาดแห่งทุน (ทุนติดลบ) และมีหนี้สินมากกว่าสินทรัพย์ เป็นสัญญาณเตือนว่า อาจไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องทำให้สหกรณ์ต้องล้มละลายและล้มเลิกไปในที่สุด

4) **กำไรสุทธิประจำปี** สหกรณ์การเกษตร มีกำไรสุทธิประจำปี จำนวน 1,732.22 ล้านบาท หรือร้อยละ 5.91 ของทุนสหกรณ์ ลดลงจากปี 2547 ร้อยละ 1.77

3.4 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

สหกรณ์การเกษตรที่รวบรวมข้อมูลได้ มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน 82,406.93 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 15.71 ประกอบด้วย ส่วนที่เป็นหนี้สิน ร้อยละ 64.46 และส่วนของทุน สหกรณ์เอง ร้อยละ 35.54 โดยมีแหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน ดังนี้

3.4.1 **แหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน** มีที่มาแหล่งเงินทุนจากแหล่งภายใน และภายนอกสหกรณ์ ดังนี้

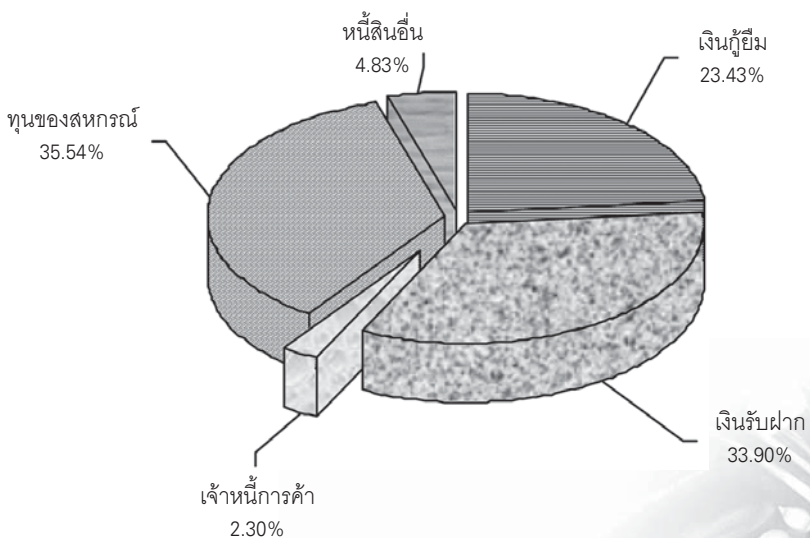
1) **ภายในสหกรณ์** จำนวน 51,962.33 ล้านบาท หรือร้อยละ 63.06 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ซึ่งได้จากทุนเรือนหุ้น ทุนอื่น ๆ ของสหกรณ์ และเงินรับฝาก ส่วนใหญ่ได้จากทุนของสหกรณ์เอง หรือร้อยละ 56.36 ของแหล่งเงินทุนภายใน หรือร้อยละ 35.54 ของ ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

2) **ภายนอกสหกรณ์** จำนวน 30,444.60 ล้านบาท หรือร้อยละ 36.94 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ซึ่งได้จากการสร้างเครดิตทั้งระยะสั้นและระยะยาว และหนี้สินอื่น ๆ ทั้งนี้ เป็นเครดิตระยะสั้นที่มีอายุหนี้ที่ต้องชำระคืนภายใน 1 ปี หรือร้อยละ 58.97 ของแหล่งเงินทุนภายนอก หรือร้อยละ 21.79 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

3.4.2 ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 82,406.93 ล้านบาท สหกรณ์ได้นำไปลงทุนในสินทรัพย์ทั้งสิ้น ได้แก่ เงินสดและเงินฝาก หลักทรัพย์/ตราสาร/หุ้น ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือที่ดิน อาคารและอุปกรณ์/สินทรัพย์ไม่มีตัวตน และสินทรัพย์อื่น ๆ ส่วนใหญ่ได้ลงทุนในลูกหนี้หลังหักหนี้สงสัยจะสูญ คงเหลือลูกหนี้สุทธิ 53,662.89 ล้านบาท หรือร้อยละ 65.12 ของสินทรัพย์ทั้งสิ้น โดยเป็นลูกหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี เป็นส่วนใหญ่ ประกอบด้วย ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ลูกหนี้การค้า ลูกหนี้ค่าบริการ และลูกหนี้อื่น ๆ ฯลฯ ซึ่งประสบปัญหาในการบริหารลูกหนี้ดังกล่าวไว้ใน 3.3.1 สินทรัพย์แล้ว

ภาพที่ 6 แสดงส่วนประกอบของทุนดำเนินงานในรอบปี 2548

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุป

จากผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์การเกษตรในภาพรวมปี 2548 จำนวน 3,483 สหกรณ์ มีผลการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ (CAMELS Analysis) ดังนี้

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง สหกรณ์การเกษตรบริหารจัดการด้านเงินทุนดำเนินงานทั้งสิ้น 82,406.93 ล้านบาท เงินทุนส่วนใหญ่ได้จากแหล่งภายใน ร้อยละ 67.84 และแหล่งภายนอก ร้อยละ 32.16 จนทำให้มีสัดส่วนหนี้สินต่อทุน 1.81 เท่า เป็นอัตราส่วนที่ควรเฝ้าระวังความเสี่ยงในการชำระหนี้ระยะยาว เนื่องจากทุนของสหกรณ์ที่มี ร้อยละ 35.54 ไม่สามารถคุ้มครองหนี้สินที่มี ร้อยละ 64.46 อีกทั้งอัตราการขยายตัวของหนี้สินเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.71 สูงกว่าอัตราการขยายตัวของทุนสหกรณ์ที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.27 ในรอบปีมีผลการดำเนินงานมีกำไรสุทธิ ส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อ ส่วนของทุน ร้อยละ 6.26 และมีทุนสำรองต่อสินทรัพย์ทั้งสิ้น 0.08 เท่า

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ สินทรัพย์ทั้งสิ้น 82,406.93 ล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน 2547 ร้อยละ 15.71 ส่วนใหญ่ได้นำไปลงทุนอยู่ในลูกหนี้หลังหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ร้อยละ 65.12 รองลงมาเป็นเงินสดและเงินฝาก ร้อยละ 14.24 ในรอบปีมีอัตราการค้างชำระหนี้ ร้อยละ 35.45 ของหนี้ถึงกำหนดชำระ สินทรัพย์ทั้งสิ้นในรอบปีก่อนให้เกิดรายได้มีรอบหมุน 0.83 รอบ ส่งผลให้มีผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ ร้อยละ 2.25 ยังคงต่ำไป

มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร สหกรณ์การเกษตรมีสมาชิกทั้งสิ้น 5,467,491 คน ในรอบปีดำเนินธุรกิจรวม 5 ด้าน มูลค่า 118,225.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2547 ร้อยละ 21.70 เฉลี่ยเดือนละ 9,852.10 ล้านบาท สหกรณ์การเกษตรโดยรวมไม่จัดจ้างเจ้าหน้าที่บัญชี ร้อยละ 48.00 และจัดทำงานการเงินไม่ถูกต้อง ร้อยละ 43.86 มีคุณภาพชั้นการควบคุมภายในอยู่ในระดับมาตรฐานดี - ดีมาก ร้อยละ 61.57 ระดับพอใช้ ร้อยละ 23.83 และระดับต่ำกว่ามาตรฐานที่ต้องปรับปรุงและแก้ไข ร้อยละ 14.61

มิตินี้ 4 การทำกำไร การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในรอบปี บริหารงานมีรายได้ทั้งสิ้น 65,428.68 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 63,696.46 ล้านบาท หรือร้อยละ 97.35 ของรายได้ทั้งสิ้น ส่งผลให้มีกำไรสุทธิ 1,732.22 ล้านบาท ลดลงจากปี 2547 ร้อยละ 1.77 กำไรเฉลี่ยต่อสมาชิก 316.82 บาท/คน เงินออมเฉลี่ย 7,539.82 บาท/คน และหนี้สินเฉลี่ย 9,699.19 บาท/คน

มิตินี้ 5 สภาพคล่อง จากอัตราส่วนทุนหมุนเวียน 1.18 เท่า แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นพอสมควร แต่ทั้งนี้ สินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ได้นำไปลงทุนอยู่ในลูกหนี้สุทธิ ร้อยละ 64.23 ดอกเบี้ยค้างรับเงินให้กู้ ร้อยละ 3.56 สินค้าคงคลัง ร้อยละ 8.23 ดังนั้น สภาพคล่องจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ให้ชำระหนี้ได้ตามกำหนด และบริหารสินค้าให้มีรอบหมุนในการจำหน่ายสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว

มิตินี้ 6 ผลกระทบของธุรกิจ จากสภาพปัญหาการเรียกเก็บหนี้ไม่ได้ เป็นผลกระทบจากนโยบายการค้าเสรี (WTO) ที่มีการแข่งขันทางราคาพืชผลและผลิตภัณฑ์นมผงแปรรูป ปัญหาด้าน การตลาด ราคา เทคโนโลยีที่เป็นช่องทางนำเข้าส่งผลให้ต้นทุนสูง ภัยธรรมชาติและโรคระบาดในสัตว์ ส่งผลต่อรายได้ของสมาชิกที่จะมีเหลือพอชำระหนี้ให้ได้ตามกำหนด มีผลกระทบต่อเงินทุนหมุนเวียนของสหกรณ์

4.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการรวบรวมข้อมูลของสหกรณ์การเกษตรในรอบปี 2548 ซึ่งได้สรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน ตลอดจนผลการวิเคราะห์ด้านการเงินของสหกรณ์ในภาพรวม มีข้อเสนอแนะพอสรุปได้ ดังนี้

1) จำนวนสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลไม่ได้ 774 สหกรณ์ ในจำนวนนี้เป็นสหกรณ์ที่ไม่ได้มาตรฐานที่จะพร้อมรับการตรวจสอบ 347 สหกรณ์ หรือร้อยละ 44.83 จึงไม่สามารถแสดงความเห็นต่องบการเงินได้ ดังนั้น ผู้บริหาร สหกรณ์ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสนใจและแก้ไขข้อบกพร่องในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อความร่วมมือในข้อมูลและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ให้ครบถ้วนถูกต้อง รวดเร็ว อันจะเป็นประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับจากผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในแต่ละรอบปี และนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือต่อระบบ สหกรณ์ที่สมาชิกและเจ้าหน้าที่กิจกรรมร่วมกันต่อไป ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2543 มาตรา 71(2) นายทะเบียนสหกรณ์มีอำนาจสั่งเลิก ถ้าสหกรณ์ไม่ส่งสำเนางบดุลและ รายงานประจำปีต่อนายทะเบียนสหกรณ์เป็นเวลาสามปีติดต่อกัน

2) สหกรณ์ที่หยุดดำเนินธุรกิจ 119 สหกรณ์ และไม่ดำเนินธุรกิจ 244 สหกรณ์ ดังนั้น คณะกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการพิจารณาศึกษาหาแนวทางในการปรับปรุงการดำเนินธุรกิจต่อไป และกำหนดนโยบายในการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้จัดตั้งสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ต่อสมาชิกสหกรณ์ตามชบวนการ สหกรณ์

3) ผลการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรในภาพรวม ร้อยละ 30.89 ของจำนวนสหกรณ์ที่รวบรวมข้อมูลได้ต้องประสบกับผลขาดทุน อันเนื่องมาจากการดำเนินงานที่มีค่าใช้จ่ายสูงกว่ารายได้ ดังนั้น ผู้บริหารสหกรณ์ควรกำหนดกลยุทธ์ในการควบคุมค่าใช้จ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจ เพื่อรักษาสถานภาพของสหกรณ์ไม่ให้ประสบกับผลขาดทุนต่อไป หากมีผลขาดทุนติดต่อกันหลายปี สหกรณ์อาจต้องประสบปัญหาไม่อาจดำเนินงานต่อเนื่องได้ อาจต้องล้มละลายจนต้องล้มเลิกสหกรณ์ไป

4) สหกรณ์รับฝากเงินจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือสหกรณ์อื่นในระหว่างปี เป็นการปฏิบัติที่ขัดต่อพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 46(5)

5) ทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนใหญ่ได้นำไปลงทุนอยู่ในลูกหนี้สุทธิต่อ ร้อยละ 65.12 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี สภาพคล่องทางการเงินตลอดจนความสามารถในการก่อหนี้จึงขึ้นอยู่กับ กลยุทธ์ในการบริหารลูกหนี้ ความเอาใจใส่ในการติดตามทวงถามการบริหารสินเชื่อในกรณีสมาชิกผู้กู้ใจไม่ชำระหนี้ ทั้งที่มีความสามารถจะชำระได้ หากสหกรณ์ได้ติดตามทวงถามแล้วแต่ไม่ เป็นผล สหกรณ์ควรดำเนินการตามกฎหมาย เพื่อบังคับให้ชำระหนี้ เพื่อมิให้คนอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

6) สหกรณ์ควรปรับปรุงการบริหารเพื่อลดปัญหาความล่าช้าและงานที่ค้างค้าง ตลอดจนให้มีระบบการตรวจสอบ ควบคุมการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันการทุจริต หรือความผิดพลาดทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ก็สามารถจะทราบได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ควรกำหนดหลักประกันสำหรับพนักงานของสหกรณ์ไว้ด้วย ไม่ควรจัดจ้างญาติพี่น้องของคณะกรรมการดำเนินการ หรือ ญาติผู้จัดการเป็นพนักงานสหกรณ์ เพราะจะทำให้ระบบการบริหารงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานคนอื่นๆ เสียไปด้วยหรืออาจทำให้เกิดการทุจริตขึ้นได้

7) ในบางสหกรณ์ สมาชิกขาดความภักดีต่อสหกรณ์ ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่เอาใจใส่สหกรณ์ ไม่เข้าร่วมประชุมใหญ่ ไม่อุดหนุนสหกรณ์ ขาดความศรัทธาในงานสหกรณ์ ดังนั้น ถ้าสมาชิกผู้ใดไม่ภักดีและไม่มีความสนใจสหกรณ์อย่างแท้จริง ควรพิจารณาลงโทษสมาชิกผู้นั้น เพื่อพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของสหกรณ์

8) สหกรณ์ควรนำผลการตรวจสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีจากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์เป็นข้อมูลที่จะช่วยชี้การเปลี่ยนแปลง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จสามารถดำรงอยู่ในโลกธุรกิจแห่งการแข่งขันได้

ภาคผนวก

ตารางสถิติการเงินของสหกรณ์การเกษตร
ในรอบ 5 ปี (2544 - 2548)

ตารางที่ 1 จำนวนสหกรณ์ตามทะเบียน

รายการ	หน่วย : สหกรณ์				
	2544	2545	2546	2547	2548
จำนวนที่ต้องตรวจสอบ	3,363	3,637	3,782	3,827	3,830
จำนวนที่ไม่ต้องตรวจสอบ	218	243	302	343	427
รวม	3,581	3,880	4,084	4,170	4,257
จำนวนสหกรณ์ตามทะเบียนเพิ่มขึ้น					
(ลดลง)จากปีก่อน	157	299	204	86	87
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	4.59	8.35	5.26	2.11	2.09

ตารางที่ 2 จำนวนสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบ

รายการ	หน่วย : สหกรณ์				
	2544	2545	2546	2547	2548
ดำเนินธุรกิจ	2,806	2,891	3,042	3,098	3,120
หยุดดำเนินธุรกิจ	180	191	202	180	119
ไม่ดำเนินธุรกิจ	132	150	169	196	244
ไม่พร้อมรับการตรวจสอบ	245	405	369	353	347
รวม	3,363	3,637	3,782	3,827	3,830
จำนวนสหกรณ์ที่ต้องตรวจสอบเพิ่มขึ้น					
(ลดลง)จากปีก่อน	96	274	145	45	3
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	2.94	8.15	3.99	1.19	0.08

ตารางที่ 3 จำนวนสหกรณ์ที่ไม่ต้องตรวจสอบ

หน่วย : สหกรณ์

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เล็ก	58	104	117	98	70
ชำระบัญชี	86	87	110	228	276
พิทักษ์ทรัพย์/ล้มละลาย	15	14	13	17	18
จดทะเบียนใหม่ไม่ครบรอบปีบัญชี	59	38	62	-	63
รวม	218	243	302	343	427
จำนวนสหกรณ์ที่ไม่ต้องตรวจสอบเพิ่มขึ้น					
(ลดลง)จากปีก่อน	61	25	59	41	84
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	38.85	11.47	24.28	13.58	24.49

ตารางที่ 4 จำนวนสมาชิก

หน่วย : คน

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เข้าใหม่ระหว่างปี	259,252	227,901	213,009	234,345	283,706
ลาออกระหว่างปี	77,923	87,343	78,847	85,436	103,378
คงเหลือสิ้นปี	4,727,879	4,868,039	4,884,941	5,203,798	5,467,491
- ชาย	-	-	-	3,529,699	3,613,764
- หญิง	-	-	-	1,674,099	1,853,727
จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น(ลดลง)					
จากปีก่อน	508,149	140,160	16,902	318,857	263,693
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	12.04	2.96	0.35	6.53	5.07

ตารางที่ 5 การถือหุ้นของสมาชิก

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เพิ่มระหว่างปี	1,897.29	1,644.36	1,705.67	1,940.80	2,305.90
ถอนระหว่างปี	920.56	552.16	571.11	674.67	756.92
คงเหลือสิ้นปี	13,228.63	14,092.04	14,816.02	16,204.80	18,550.00
จำนวนการถือหุ้นของสมาชิก					
เพิ่มขึ้น (ลดลง)จากปีก่อน	2,293.28	863.41	723.98	1,388.78	2,345.20
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	20.97	6.53	5.14	9.37	14.47

ตารางที่ 6 ปริมาณธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
การรับฝากเงิน	20,169.76	21,297.63	21,815.62	24,835.82	28,717.57
การให้เงินกู้แก่สมาชิก	21,393.92	21,596.13	23,514.61	27,637.85	32,026.95
การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	14,901.81	15,150.12	16,135.88	19,458.96	24,754.76
การรวบรวมผลิตผล	14,949.10	15,053.45	20,956.93	25,005.37	32,431.38
การให้บริการและส่งเสริม					
การเกษตร	187.38	154.38	170.19	206.41	294.55
รวม	71,601.97	73,251.71	82,593.23	97,144.41	118,225.21
ปริมาณธุรกิจ เพิ่มขึ้น(ลดลง)					
จากปีก่อน	13,965.18	1,649.74	9,341.52	14,551.18	21,080.80
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	24.23	2.30	12.75	17.62	21.70

ตารางที่ 7 การรับฝากเงินจากสมาชิก

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ฝากเพิ่มระหว่างปี					
- ประจำ	2,470.72	1,733.26	872.46	659.20	514.74
- ออมทรัพย์	17,699.04	19,564.37	20,943.16	21,328.14	14,416.94
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	1,680.87	7,769.84
รวม	20,169.76	21,297.63	21,815.62	23,668.21	22,701.52
จำนวนเงินรับฝากจากสมาชิก					
ระหว่างปีเพิ่มขึ้น(ลดลง)					
จากปีก่อน	3,225.85	1,127.87	517.99	1,852.59	(966.69)
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	19.04	5.59	2.43	8.49	4.08
คงเหลือสิ้นปี					
- ประจำ	1,894.31	1,068.30	1,105.04	697.62	626.45
- ออมทรัพย์	14,756.47	18,123.27	19,519.02	19,503.88	8,191.93
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	2,058.84	13,855.52
รวม	16,650.78	19,191.57	20,624.06	22,260.34	22,673.90
จำนวนเงินรับฝากจากสมาชิก					
คงเหลือสิ้นปีเพิ่มขึ้น(ลดลง)					
จากปีก่อน	4,324.46	2,540.79	1,432.49	1,636.28	413.56
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	35.08	15.26	7.46	7.93	1.86

ตารางที่ 8 การรับฝากเงินจากสหกรณ์อื่น

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ฝากเพิ่มระหว่างปี					
- ประจำ	-	-	-	0.08	71.95
- ออมทรัพย์	-	-	-	151.94	1,112.63
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	166.71	1,041.77
รวม	-	-	-	318.73	2,226.35
คงเหลือสิ้นปี					
- ประจำ	-	-	-	1.68	42.20
- ออมทรัพย์	-	-	-	106.81	794.27
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	173.71	1,210.43
รวม	-	-	-	282.20	2,046.90

ตารางที่ 9 การรับฝากเงินจากอื่น ๆ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ฝากเพิ่มระหว่างปี					
- ประจำ	-	-	-	1.28	11.05
- ออมทรัพย์	-	-	-	596.53	2,342.24
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	251.07	1,436.41
รวม	-	-	-	848.88	3,789.70
คงเหลือสิ้นปี					
- ประจำ	-	-	-	2.93	19.24
- ออมทรัพย์	-	-	-	183.94	1,000.05
- ออมทรัพย์พิเศษ	-	-	-	376.99	2,191.95
รวม	-	-	-	563.86	3,211.24

ตารางที่ 10 การให้เงินกู้แก่สมาชิก

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ให้กู้ระหว่างปี					
- ระยะสั้น	13,464.78	13,556.62	14,310.98	16,322.54	18,895.35
- ระยะปานกลาง	7,775.07	7,911.57	8,397.92	10,182.36	11,857.25
- ระยะยาว	154.07	127.94	805.71	1,075.47	1,066.41
รวม	21,393.92	21,596.13	23,514.61	27,580.37	31,819.01
จำนวนเงินให้กู้ระหว่างปีเพิ่มขึ้น					
(ลดลง)จากปีก่อน	3,192.19	202.21	1,918.48	4,065.76	4,238.64
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	17.54	0.95	8.88	17.29	15.37
ชำระระหว่างปี					
- ระยะสั้น	12,266.93	12,846.49	13,683.76	15,642.96	18,259.00
- ระยะปานกลาง	6,309.00	6,886.19	7,233.78	8,704.30	10,079.22
- ระยะยาว	92.60	81.08	291.20	283.76	678.79
รวม	18,668.53	19,813.76	21,208.74	24,631.02	29,017.01
จำนวนเงินให้กู้ชำระระหว่างปี					
เพิ่มขึ้น(ลดลง)จากปีก่อน	2,636.09	1,145.23	1,394.98	3,422.28	4,385.99
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	16.44	6.13	7.04	16.14	17.81
คงเหลือสิ้นปี					
- ระยะสั้น	19,290.59	19,561.38	19,729.46	20,718.36	22,307.94
- ระยะปานกลาง	18,474.10	19,036.20	19,227.64	21,135.08	24,292.54
- ระยะยาว	373.30	386.32	1,210.76	1,876.24	2,780.11
รวม	38,137.99	38,983.90	40,167.86	43,729.68	49,380.59
จำนวนเงินให้กู้คงเหลือสิ้นปี					
เพิ่มขึ้น(ลดลง)จากปีก่อน	5,569.90	845.91	1,183.96	3,561.82	5,650.91
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	17.10	2.22	3.04	8.87	12.92
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	371.24	481.61	605.53	740.89	1,059.59
ดอกเบี้ยค้างรับสิ้นปี	3,435.38	3,710.76	3,991.48	4,064.32	4,037.99
หนี้ถึงกำหนดชำระ	33,757.28	49,683.60	34,270.73	46,893.68	38,379.94

ตารางที่ 11 การให้สหกรณ์อื่นกู้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ให้กู้ระหว่างปี					
- ระยะสั้น	-	-	-	47.83	142.53
- ระยะปานกลาง	-	-	-	-	52.20
- ระยะยาว	-	-	-	9.65	13.21
รวม	-	-	-	57.48	207.94
ชำระระหว่างปี					
- ระยะสั้น	-	-	-	41.35	122.83
- ระยะปานกลาง	-	-	-	0.13	52.05
- ระยะยาว	-	-	-	28.32	6.51
รวม	-	-	-	69.80	181.39
คงเหลือสิ้นปี					
- ระยะสั้น	-	-	-	50.36	127.05
- ระยะปานกลาง	-	-	-	0.59	112.17
- ระยะยาว	-	-	-	11.82	36.95
รวม	-	-	-	62.77	276.17
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	1,360บาท	1.97
ดอกเบี้ยค้างรับสิ้นปี	-	-	-	0.87	8.42
หนี้ถึงกำหนดชำระ	-	-	-	74.09	199.88

ตารางที่ 12 ทางใช้ประโยชน์ของเงินกู้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ค่าพันธุ์พืช ปุ๋ย ยาปราบฯ อาหาร					
สัตว์ และค่าจ้างเก็บเกี่ยว	7,093.30	7,155.24	8,117.78	9,201.91	10,987.97
ค่าใช้จ่ายการเตรียมเพื่อขาย/ แปรรูป	617.50	790.84	776.66	793.79	621.23
ค่าเช่าเกี่ยวกับการเกษตรภาษีอากร	356.32	364.67	316.16	340.62	317.19
ค่าบริการและค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	453.34	548.84	694.67	573.72	673.42
ค่าบุกเบิกซื้อที่ดิน ปรับปรุงที่ดิน และแหล่งน้ำ	3,423.41	3,250.41	3,555.18	3,388.66	3,860.83
ซื้อสัตว์ใช้งาน ซ่อมหรือสร้างเครื่อง สูบน้ำ เครื่องจักรกล	2,066.31	1,990.59	2,086.71	2,770.45	2,921.68
ซื้อ สร้าง ปรับปรุง สิ่งปลูกสร้าง	1,432.11	1,421.86	1,694.29	1,851.26	2,548.08
ลงทุนเลี้ยงสัตว์ สัตว์ปีก หรือสัตว์น้ำ	2,676.37	2,768.37	2,926.74	3,761.00	4,032.63
ชำระหนี้สินเดิม	741.13	948.37	945.14	1,650.51	2,001.57
ใช้ประโยชน์ของเงินกู้ด้านอื่น ๆ	1,392.61	1,311.15	1,179.97	2,006.18	2,440.81
ใช้ประโยชน์ของเงินให้สหกรณ์อื่นกู้	-	-	-	57.48	207.93
ลงทุนซื้อหุ้นสหกรณ์	1,141.52	1,045.79	1,221.31	1,242.27	1,413.61
รวม	21,393.92	21,596.13	23,514.61	27,637.85	32,026.95

ตารางที่ 13 การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

รายการ	หน่วย : ล้านบาท				
	2544	2545	2546	2547	2548
สินค้าผลิตเอง					
เครื่องนุ่งห่ม	-	-	-	-	5.48
ผลิตภัณฑ์จากสัตว์	-	-	-	-	302.78
ผลไม้กระป๋อง	-	-	-	-	0.12
รองเท้า	-	-	-	6.94	-
น้ำดื่ม	-	-	-	0.56	5.22
ปุ๋ย	-	-	-	12.51	63.53
สุราแช่พื้นเมือง	-	-	-	0.04	2.38
ไวน์	-	-	-	0.04	1.05
อื่น ๆ	-	-	-	83.24	356.63
สินค้าทั่วไป					
ปุ๋ย	4,875.86	4,690.28	4,798.30	5,921.49	8,363.78
ข้าวสาร	332.20	336.67	460.00	532.71	615.88
ปลาขี้ขาว	-	-	-	2.02	13.17
รำ	-	-	-	0.07	5.15
เครื่องจักรกล	1,160.38	1,130.34	903.63	1,108.15	1,364.81
อาหารสัตว์	1,930.04	2,260.40	2,541.26	2,603.94	2,551.70
พันธุ์พืช	701.61	654.98	767.02	818.92	904.76
ยาปราบศัตรูพืช	575.17	561.21	597.27	632.92	768.89
วัสดุอุปกรณ์การเกษตร	197.84	158.55	172.24	307.91	344.15
พันธุ์สัตว์	-	-	-	78.76	111.31
สุราแช่พื้นเมือง	-	-	-	8.68	2.75
สุรา	-	-	-	0.49	-
พืชผลเกษตร	-	-	-	0.07	-
ผลไม้กระป๋อง	-	-	-	9.85	60.59

ตารางที่ 13 (ต่อ) การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ยานพาหนะ	-	-	-	3.50	0.07
น้ำมัน	3,994.37	4,066.80	4,318.64	5,400.44	7,217.21
สินค้าอื่น	1,134.34	1,290.89	1,577.52	1,887.70	1,526.39
สินค้าฝากขาย					
ยานพาหนะ	-	-	-	18.26	13.36
เครื่องใช้ไฟฟ้า/คอมพิวเตอร์	-	-	-	-	7.18
อื่น ๆ	-	-	-	7.17	22.54
สินค้าผ่อนชำระ/เช่าซื้อ					
ยานพาหนะ	-	-	-	8.99	88.08
เครื่องใช้ไฟฟ้า/คอมพิวเตอร์	-	-	-	0.56	8.05
เครื่องจักรกล	-	-	-	0.20	-
ที่ดิน / บ้าน	-	-	-	-	0.31
อื่น ๆ	-	-	-	2.83	27.44
รวม	14,901.81	15,150.12	16,135.88	19,458.96	24,754.76
การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย					
เพิ่มขึ้น(ลดลง)จากปีก่อน	3,647.33	248.31	985.76	3,323.08	5,295.80
อัตราการเพิ่ม(ลด) ร้อยละ	32.41	1.67	6.51	20.59	27.22
มูลค่าสินค้าที่จำหน่ายให้แก่สมาชิก				14,058.15	17,225.60

ตารางที่ 14 การรวบรวมผลิตผล/ผลิตภัณฑ์

รายการ	หน่วย : ล้านบาท				
	2544	2545	2546	2547	2548
สุราแช่พื้นเมือง	-	-	-	-	0.19
ไวน์	-	-	-	-	1.49
ข้าวเปลือก	4,591.11	3,892.88	4,739.37	-	-
ข้าวเปลือกเจ้า	-	-	-	5,437.31	6,601.95
ข้าวเปลือกเหนียว	-	-	-	241.51	723.24
ข้าวโพด	604.32	743.55	997.55	1,295.48	1,502.61
ถั่ว	155.55	83.31	108.80	103.77	117.12
ยางพารา	3,431.74	3,710.80	7,354.64	10,579.74	14,422.93
อ้อย	125.49	131.62	230.50	254.21	184.81
กาแฟ	112.05	61.34	34.85	15.54	13.30
ฝ้าย	0.41	3.96	0.48	3.09	60.63
ปอแก้ว	22.23	1.79	2.92	1.37	4.30
มันสำปะหลัง	133.66	85.78	87.81	56.52	115.71
ใบชา	0.38	2.49	0.24	0.39	6.15
ปาล์ม	70.55	173.76	193.02	234.03	453.07
ข้าวฟ่าง	4.83	2.71	3.28	3.48	6.80
สับปะรด	59.27	32.94	78.08	54.99	92.03
ละหุ่ง	0.98	0.64	0.53	0.96	0.25
พริกแห้ง	3.15	12.02	15.96	24.62	68.60
หน่อไม้	-	-	1.86	2.64	0.22
หอมแดง	-	-	-	3.27	2.06
หอมหัวใหญ่	-	-	-	3.51	5.63
กระเทียม	-	-	-	14.28	10.93
เกลือ	-	0.46	0.10	0.80	3.30
มะพร้าว	4.00	3.38	3.19	5.05	7.43

ตารางที่ 14 (ต่อ) การรวบรวมผลิตผล/ผลิตภัณฑ์

หน่วย : ล้านบาท					
รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ผลไม้	10.62	4.26	8.43	55.92	72.46
ใบยาสูบ	-	9.84	96.53	141.05	105.80
น้ำมันดิบ	4,135.25	5,133.78	5,680.88	5,036.88	6,371.03
โค-กระบือ	82.00	18.96	22.74	170.70	241.94
สุกร	154.44	142.08	133.21	136.60	140.70
สัตว์น้ำ	-	-	-	-	6.23
พริกไทย	-	-	-	9.42	0.05
อื่น ๆ	1,247.07	801.10	1,161.96	1,110.49	1,088.42
โครงการต่าง ๆ	-	-	-	7.75	-
รวม	14,949.10	15,053.45	20,956.93	25,005.37	32,431.38
การรวบรวมผลิตผล/ผลิตภัณฑ์					
เพิ่มขึ้น(ลดลง)จากปีก่อน	3,881.57	104.35	5,903.48	4,048.44	7,426.01
อัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ	35.07	0.70	39.22	19.32	29.70
มูลค่าสินค้าที่รวบรวมให้แก่สมาชิก	-	-	-	20,152.21	22,575.17

ตารางที่ 15 การให้บริการและส่งเสริมการเกษตร

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สูบน้ำ	46.97	52.04	57.83	61.52	68.11
ไถไถ่/นา ปรับพื้นที่	8.01	4.69	3.50	3.00	3.41
แปลงสาธิต	-	-	1.11	1.20	-
ผสมเทียม, รักษาสัตว์	-	-	-	0.61	18.62
ขายสุกร, โค	-	-	-	12.00	-
อาชญาบัตร	-	-	-	0.18	1.00
ชุดสระ, ชุดบ่อ	-	-	-	5.49	6.19
รถบรรทุก	-	-	-	10.09	23.26
ตลาดกลาง	-	-	-	7.83	18.61
ค่าเช่า	-	-	-	0.08	-
ขึ้นส่วนรองเท้า	-	-	-	0.13	-
อื่น ๆ	132.40	97.65	107.75	104.28	155.35
รวม	187.38	154.38	170.19	206.41	294.55
การให้บริการ/ส่งเสริมการเกษตร					
เพิ่มขึ้น(ลดลง)จากปีก่อน	18.24	-33.00	15.81	36.22	88.14
อัตราเพิ่ม(ลด) ร้อยละ	10.78	-17.61	10.24	21.28	42.70
มูลค่าสินค้าที่บริการให้แก่สมาชิก	-	-	-	206.41	294.55

ตารางที่ 16 ผลการดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
รายได้					
ธุรกิจสินเชื่อ	4,353.73	4,000.52	3,889.36	4,011.94	4,356.45
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	14,901.81	15,150.12	16,135.88	19,458.95	24,754.76
ธุรกิจรวบรวมผลิตผล	13,833.90	15,222.86	21,272.36	27,348.55	34,589.76
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริม					
การเกษตร	187.38	154.38	170.19	206.41	294.55
รวม	33,276.82	34,527.88	41,467.79	51,025.85	63,995.52
ต้นทุน					
ธุรกิจสินเชื่อ	1,209.16	979.84	909.10	893.52	956.12
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย	15,182.12	14,234.61	15,367.23	18,542.18	23,536.28
ธุรกิจรวบรวมผลิตผล	12,064.60	14,517.16	20,114.88	26,133.04	33,015.98
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริม					
การเกษตร	132.45	85.52	101.43	104.32	180.57
รวม	28,588.33	29,817.13	36,492.64	45,673.06	57,688.95
กำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	4,688.49	4,710.75	4,975.15	5,352.79	6,306.57
หัก กำไรจากการขายสินค้าผ่อน					
ชำระปีปัจจุบันที่ยังไม่ได้รับเงิน	-	-	-	(1.35)	(5.01)
บวก กำไรจากการขายสินค้าผ่อน					
ชำระปีก่อนที่ได้รับเงินในปีปัจจุบัน	-	-	-	-	0.60
รวมกำไร(ขาดทุน)ขั้นต้น	4,688.49	4,710.75	4,975.15	5,351.44	6,302.16
บวก รายได้เฉพาะธุรกิจ	884.36	903.59	936.20	909.37	1,098.32
หัก ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	(1,788.56)	(1,899.99)	(2,222.89)	(2,297.55)	(3,164.85)

ตารางที่ 16 (ต่อ) ผลการดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
กำไร(ขาดทุน) เฉพาะธุรกิจ	3,784.29	3,714.35	3,688.46	3,963.26	4,235.63
บวก กำไรจากการดำเนินโครงการ	-	-	-	6.68	3.28
หัก ขาดทุนจากการดำเนินโครงการ	-	-	-	(0.15)	(0.56)
บวก รายได้อื่น	250.19	234.26	243.16	257.63	305.72
หัก ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน/ขาย และบริหารงาน	(2,204.86)	(2,200.20)	(2,283.90)	(2,493.03)	(2,818.82)
กำไร(ขาดทุน)ในการดำเนินงาน					
ก่อนรายการพิเศษ	1,829.62	1,748.41	1,647.72	1,734.39	1,725.25
บวก รายได้รายการพิเศษ	193.68	107.86	87.22	50.74	25.24
หัก ใช้จ่ายรายการพิเศษ	(74.00)	(138.67)	(58.65)	(21.72)	(18.27)
กำไร(ขาดทุน) สุทธิประจำปี	1,949.30	1,717.60	1,676.29	1,763.41	1,732.22
กำไรสุทธิประจำปี (จำนวนสหกรณ์)	2,125	2,197	2,233	2,279	2,292
กำไรสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน)	2,152.11	1,962.46	1,937.50	2,051.24	2,110.14
ขาดทุนสุทธิประจำปี (จำนวนสหกรณ์)	850	827	973	1,052	1,076
ขาดทุนสุทธิประจำปี (จำนวนเงิน)	(202.81)	(244.86)	(261.21)	(287.83)	(377.92)
ไม่ดำเนินงาน (จำนวนสหกรณ์)	143	208	207	143	115

ตารางที่ 17 รายได้เฉพาะธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ธุรกิจสินเชื่อ					
ค่าปรับลูกหนี้เงินกู้	474.59	485.80	479.54	419.87	419.98
รายได้ตามคำพิพากษา	-	-	-	46.00	40.62
หนี้สูญรับคืน	76.00	97.24	110.44	0.83	4.73
รายได้อื่น ๆ	104.13	123.52	137.36	25.37	24.39
รวม	654.72	706.56	727.34	492.07	489.72
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย					
หนี้สูญรับคืน	-	-	-	0.81	0.82
รายได้ค่าปรับ	-	-	-	30.83	37.98
สินค้าขาดบัญชีได้รับชดใช้	-	-	-	1.14	1.29
รายได้ค่าจัดการ	-	-	-	13.79	74.58
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	85.17	91.78
รวม	-	-	-	131.74	206.45
ธุรกิจรวบรวมผลิตผล					
กำไรจากการฝากสี	-	-	-	-	0.39
ผลิตผลขาดบัญชีได้รับชดใช้	-	-	-	1.66	0.44
รายได้ค่าบริการต่าง ๆ	229.64	197.03	208.86	114.62	248.20
รายได้ค่าปรับ	-	-	-	9.14	8.81
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	145.78	127.71
รวม	229.64	197.03	208.86	271.20	385.55
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริม					
การเกษตร					
กำไรจากการจำหน่ายพันธุ์สัตว์	-	-	-	0.21	1.12
รายได้ผลตอบแทนการให้บริการ	-	-	-	3.03	8.32

ตารางที่ 17 (ต่อ) รายได้เฉพาะธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท					
รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สินค้าขาดบัญชีที่ได้รับชดใช้	-	-	-	0.37	0.00
รายได้อื่น ๆ	-	-	-	10.75	7.16
รวม	-	-	-	14.36	16.60
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ	884.36	903.59	936.20	909.37	1,098.32

* 3,067.00 บาท

ตารางที่ 18 ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท					
รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ธุรกิจสินเชื่อ					
เงินเดือนและค่าจ้าง	384.07	395.50	430.04	180.14	210.25
ค่าใช้จ่ายดำเนินการ	-	-	-	20.37	14.80
หนี้สงสัยจะสูญ	490.54	526.97	673.88	412.88	477.25
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	46.89	48.11	54.67	16.25	19.81
ค่าใช้จ่ายติดตามหนี้	-	-	-	12.97	19.03
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	418.12	436.34	423.70	38.29	56.65
รวม	1,339.62	1,406.92	1,582.29	680.90	797.79
ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย					
เงินเดือนและค่าจ้าง	-	-	-	199.79	245.49
ค่าใช้จ่ายในการขาย	202.39	230.91	313.77	77.43	119.66
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	-	-	-	9.66	14.57
ค่าเสื่อมราคา	155.29	172.10	181.63	66.46	88.97
หนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	51.52	51.95
ค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชี	-	-	18.69	10.32	18.75
ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้า	-	-	12.08	1.87	2.82
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสุกร	-	-	1.13	-	-

ตารางที่ 18 (ต่อ) ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ

รายการ	หน่วย : ล้านบาท				
	2544	2545	2546	2547	2548
ค่าเบี้ยประกันภัย -	-	12.84	-	-	-
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้	-	-	-	31.77	34.40
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	-	-	-	158.82	184.01
รวม	357.68	403.01	540.14	607.64	760.62
ธุรกิจรวบรวมผลิตผล					
เงินเดือนและค่าจ้าง	-	-	-	106.25	125.39
ค่าใช้จ่ายในการขาย	-	-	-	181.05	447.65
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้	61.11	59.10	57.23	23.59	41.67
ค่าเสื่อมราคาคางและอุปกรณ์	-	-	-	127.55	170.35
หนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	17.88	44.14
ค่าเสียหายจากผลิตผลขาดบัญชี	-	-	-	32.51	84.47
ค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษामผลิตผล	-	-	-	4.85	68.42
ค่าเช่า	-	-	7.62	-	-
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	-	-	-	430.27	516.49
รวม	61.11	59.10	64.85	923.95	1,498.58
ธุรกิจให้บริการและส่งเสริม					
การเกษตร					
เงินเดือนและค่าจ้าง	-	-	-	18.95	18.77
ค่าใช้จ่ายสำหรับแปลงสาธิต	-	-	-	0.89	0.90
หนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	1.51	3.73
ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและ					
อุปกรณ์	-	-	-	17.29	19.93
ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร	-	-	-	0.46	1.34
ค่าเสียหายจากสินค้าขาดบัญชี	-	-	-	0.52	0.65
ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน	30.15	30.96	35.61	6.80	7.35
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	-	-	-	38.64	55.19
รวม	30.15	30.96	35.61	85.06	107.86
รวมรายได้เฉพาะธุรกิจ	1,788.56	1,899.99	2,222.89	2,297.55	3,164.85

ตารางที่ 19 รายได้อื่น

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
ดอกเบี้ยเงินรับฝากธนาคาร	135.45	127.02	137.09	55.89	51.38
ดอกเบี้ยเงินรับฝากจากสหกรณ์อื่น	-	-	-	63.65	81.12
รายได้ค่าเช่า	14.39	16.35	14.81	19.72	23.81
รายได้จากการเป็นตัวแทน	-	-	-	1.20	2.94
ค่าธรรมเนียมแรกเข้า	12.08	10.11	10.84	11.20	12.68
ค่าธรรมเนียมโอนหุ้น	-	-	0.16	0.20	0.24
ผลตอบแทนจากการลงทุน	9.15	8.48	7.33	7.17	10.46
รายได้เงินอุดหนุน	2.68	1.81	0.62	3.53	7.30
หนี้สูญรับคืน	-	-	-	0.72	0.61
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	-	-	-	10.48	14.84
กำไรจากการจำหน่ายเงินลงทุน	-	-	-	0.08	0.81
รายได้เบ็ดเตล็ด	-	-	-	83.79	99.53
รายได้จากการขายกระสอบ	-	-	0.21	-	-
รายได้อื่น ๆ	76.44	70.49	70.19	-	-
รวม	250.19	234.26	241.25	257.63	305.72

ตารางที่ 20 ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เงินเดือนและค่าจ้าง	484.54	504.40	536.11	576.35	677.09
ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ	93.44	94.40	100.45	105.83	122.38
ค่าเช่า	6.64	7.96	6.69	8.10	9.18
ค่ารับรอง	25.29	19.14	22.43	24.75	27.33
ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์	50.25	50.69	54.64	58.34	63.67
ค่าของใช้สำนักงาน	7.86	8.63	11.77	15.55	14.08
ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สิน	33.12	35.05	38.90	40.56	45.40
ค่าน้ำ-ค่าไฟ-สื่อสาร	80.83	85.24	94.65	102.10	113.46
ค่าบำเหน็จเจ้าหน้าที่	91.34	96.27	106.51	127.09	186.22
ดอกเบี้ยจ่ายเงินรับฝาก	-	-	-	675.33	651.83
ดอกเบี้ยจ่ายเงินสะสมเจ้าหน้าที่	-	-	-	2.30	21.93
ดอกเบี้ยจ่ายเงินกู้	770.06	738.88	716.79	2.12	13.88
ค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์	169.67	166.44	169.15	182.81	219.74
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	69.13	69.89	76.26	82.87	84.28
ค่าตอบแทน ค่าล่วงเวลา	39.64	47.47	45.58	50.34	58.43
ค่าสวัสดิการ	25.70	27.58	32.34	40.70	33.28
ค่าประกันภัย	12.10	13.31	13.04	15.00	19.40
หนี้สงสัยจะสูญ	19.37	14.82	17.91	79.48	73.34
ค่าธรรมเนียมภาษา	-	-	-	17.58	15.19
ค่าธรรมเนียมและตรวจสอบบัญชี	-	-	-	1.00	1.80
ค่าใช้จ่ายตัดบัญชี	-	-	-	20.90	24.03
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	-	-	-	7.17	3.69
ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์	-	-	-	1.34	2.43
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	225.88	220.03	240.68	255.42	336.76
รวม	2,204.86	2,200.20	2,283.90	2,493.03	2,818.82

ตารางที่ 21 ฐานะการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	7,828.77	8,946.52	274.63	269.48	332.42
เงินฝากธนาคารและ สหกรณ์อื่น	-	-	8,432.56	9,375.31	11,402.69
เงินส่งชำระหนี้ระหว่างทาง	144.37	86.54	108.58	105.16	131.19
เงินลงทุนระยะสั้น	30.92	53.72	74.87	34.04	54.54
ลูกหนี้ระยะสั้น :					
- เงินให้กู้ถึงกำหนด ภายใน 1 ปี	38,137.99	38,983.90	40,167.86	32,042.22	34,678.64
- การค้า	1,816.16	2,046.98	2,282.77	2,578.68	3,089.90
- ผ่อนชำระ	-	-	-	15.88	115.54
- ค่าบริการ	23.41	11.42	10.40	12.39	64.01
- สินค้าขาดบัญชี	-	-	-	41.86	35.39
- เงินสดขาดบัญชี	-	-	-	54.27	79.09
- เงินยืมทดลอง	-	-	-	25.09	37.65
- อื่น ๆ	1,734.53	2,027.90	2,455.47	2,016.68	2,129.80
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	1,081.51	1,319.81	1,676.32	-	-
- ลูกหนี้เงินให้กู้ถึงกำหนด ภายใน 1 ปี	-	-	-	732.15	1,022.18
- ลูกหนี้การค้า	-	-	-	371.95	421.46
- ลูกหนี้ผ่อนชำระ	-	-	-	2.15	16.08
- ลูกหนี้ค่าบริการ	-	-	-	4.57	33.15
- ลูกหนี้สินค้าขาดบัญชี	-	-	-	38.10	29.59
- ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	-	-	-	45.47	75.00
- ลูกหนี้เงินยืมทดลอง	-	-	-	11.22	12.45

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
- ลูกหนี้อื่น ๆ	-	-	-	857.66	1,006.85
หัก ดอกผลจากการขายสินค้า					
ผ่อนชำระรายการตัดบัญชี	-	-	-	2.93	17.25
หัก สำรองหนี้คลาดเคลื่อน					
- ลูกหนี้เงินให้กู้	-	-	-	1.26	2.07
- ลูกหนี้การค้า	-	-	-	1.61	0.61
- ลูกหนี้อื่น ๆ	-	-	-	0.27	0.96
ลูกหนี้สุทธิ	40,630.58	41,750.39	43,240.18	34,717.72	37,592.37
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	3,435.38	3,710.76	3,991.48	4,065.19	4,046.42
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	568.92	660.89	834.68	951.67	(1,116.01)
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับสุทธิ	2,866.46	3,049.87	3,156.80	3,113.52	2,930.41
ค่าปรับลูกหนี้ผิดสัญญาค้างรับ	-	-	-	350.52	308.47
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	-	216.88	(220.71)
ค่าปรับลูกหนี้ผิดสัญญา	-	-	-	-	-
ค้างรับสุทธิ	-	-	-	133.64	87.76
สินค้าคงเหลือ	1,999.48	1,606.95	2,393.00	2,931.43	4,871.13
หัก ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าลดลง	-	-	-	1.50	-53.37
สินค้าขาดบัญชีรอหา	-	-	-	-	-
ผู้รับผิดชอบ	-	-	-	74.19	65.40
หัก สำรองสินค้าขาดบัญชี	-	-	-	-	-
รอหาผู้รับผิดชอบ	-	-	-	74.04	(64.98)
สินค้าคงเหลือสุทธิ	-	-	-	-	4,818.18
วัสดุคงเหลือ	85.11	116.67	116.94	115.14	149.90
ค่าใช้จ่ายโครงการ	-	-	-	134.43	17.15
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ	2,828.79	2,232.29	1,235.77	902.06	1,014.58

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะการเงิน

หน่วย : ล้านบาท					
รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	56,414.48	57,842.95	59,033.33	51,830.58	58,531.19
เงินลงทุนระยะยาว	403.80	423.46	556.96	734.87	783.60
ลูกหนี้ระยะยาว :					
- เงินให้กู้	-	-	-	11,750.23	14,978.12
- การค้า	-	-	-	2.10	4.90
- ผ่อนชำระ	-	-	-	25.45	97.42
- บริการ	-	-	-	-	1.73
- อื่น ๆ	-	-	-	1,006.74	1,038.63
หัก ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ					
- ลูกหนี้เงินให้กู้	-	-	-	8.74	39.38
- ลูกหนี้การค้า	-	-	-	1.49	0.04
- ลูกหนี้ผ่อนชำระ	-	-	-	-	0.31
- ลูกหนี้อื่น ๆ	-	-	-	6.13	10.55
ลูกหนี้ระยะยาวสุทธิ	-	-	-	12,768.1	16,070.52
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์					
ที่ดิน	1,913.56	2,017.28	1,943.13	2,101.94	2,343.23
อาคารสิ่งปลูกสร้าง	1,481.42	1,673.97	1,669.29	1,881.04	2,247.84
งานระหว่างก่อสร้าง	360.05	124.09	122.86	132.11	240.28
เครื่องจักรและอุปกรณ์	398.10	622.64	832.42	697.84	876.81
ยานพาหนะ	245.89	269.64	308.95	367.99	440.97
สัตว์เลี้ยงทำพันธุ์	11.43	11.48	10.03	273.91	14.97
เครื่องใช้สำนักงาน	208.85	230.63	261.86	7.02	321.73
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	4,619.30	4,949.73	5,148.54	5,461.85	6,485.83

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะการเงิน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน					
สิทธิการเช่า/สิทธิการใช้ประโยชน์	1.96	-	2.76	79.51	114.40
สัมปทาน/สิทธิบัตร	-	6.20	0.01	-	2.61
สิทธิในการใช้ซอฟต์แวร์ต่าง ๆ	-	-	-	6.22	7.92
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1.96	6.20	2.77	85.73	124.93
สินทรัพย์อื่น					
ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	137.97	116.37	107.51	120.90	166.79
เงินทดรองจ่ายดำเนินคดี	-	-	-	36.83	43.14
เงินมัดจำ	-	-	-	21.84	48.73
เงินประกันและอื่น ๆ	188.91	233.86	228.87	155.31	152.20
รวมสินทรัพย์อื่น	326.88	350.23	336.38	334.88	410.86
รวมสินทรัพย์ทั้งสิ้น	61,766.42	63,572.57	65,077.98	71,216.07	82,406.93
หนี้สินหมุนเวียน					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร					
และเงินกู้ยืม	17,011.79	15,209.47	14,163.24	15,632.58	17,580.26
เจ้าหนี้การค้าและตัวเงินจ่าย	1,515.83	1,278.43	1,446.83	1,460.42	1,893.16
ส่วนของหนี้ถึงกำหนดชำระ					
ภายใน 1 ปี	378.64	348.89	377.99	349.93	373.08
เงินรับฝาก	16,650.78	19,191.57	20,624.06	23,106.40	27,932.04
ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์	33.36	12.25	14.46	16.44	20.15
รายได้โครงการอื่น ๆ	-	-	-	20.28	16.59
หนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ	2,141.30	2,165.17	1,688.21	1,473.90	1,592.72
รวมหนี้สินหมุนเวียน	37,731.70	38,205.78	38,314.79	42,059.95	49,408.00
หนี้สินระยะยาว					
เจ้าหนี้เงินกู้ยืม	743.07	791.10	1,171.00	1,102.28	1,357.66

ตารางที่ 21 (ต่อ) ฐานะการเงิน

หน่วย : ล้านบาท					
รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
หนี้สินระยะยาวอื่น ๆ	21.23	62.49	32.67	28.58	41.03
รวมหนี้สินระยะยาว	764.30	853.59	1,203.67	1,130.86	1,398.69
หนี้สินอื่น					
รายได้รอการตัดบัญชี	6.21	4.54	9.93	20.45	44.99
เงินสะสมเจ้าหน้าที่	320.16	250.14	216.76	220.31	241.13
สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	635.73	685.22	743.36	846.03	993.22
หนี้สินอื่น ๆ	534.64	577.07	647.03	850.31	1,032.48
รวมหนี้สินอื่น	1,496.74	1,516.97	1,617.08	1,937.10	2,311.82
รวมหนี้สินทั้งสิ้น	39,992.74	40,576.34	41,135.54	45,127.91	53,118.51
ทุนของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร					
ทุนเรือนหุ้น	13,228.63	14,092.04	14,816.02	16,204.80	18,550.00
ทุนสำรอง	5,004.17	5,394.07	5,695.96	6,198.99	6,931.45
ทุนสะสมตามระเบียบ					
ข้อบังคับและอื่น ๆ	1,918.62	2,196.74	2,276.58	2,558.51	2,870.23
กำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	-	-	-	1.21	7.37
ส่วนเกินทุนจากการตีราคาสินทรัพย์	-	-	-	22.06	26.12
กำไรสุทธิรอการจัดสรร	59.39	58.18	38.42	44.61	17.79
ขาดทุนสะสม	386.43)	(462.40)	(560.83)	(705.43)	(846.76)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิประจำปี	1,949.30	1,717.60	1,676.29	1,763.41	1,732.22
รวมทุนของสหกรณ์	21,773.68	22,996.23	23,942.44	26,088.16	29,288.42
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	61,766.42	63,572.57	65,077.98	71,216.07	82,406.93
ทุนดำเนินงานเพิ่มขึ้น(ลดลง)					
จากปีก่อน	10,587.80	1,806.15	1,505.41	6,138.09	11,190.86
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	20.69	2.92	2.37	9.43	15.71

ตารางที่ 22 แหล่งที่มาและทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
แหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน					
แหล่งเงินทุนภายใน	38,424.46	42,187.80	44,566.50	48,348.50	51,962.33
เงินฝากจากสมาชิก	16,650.78	19,191.57	20,624.06	22,260.34	22,673.91
ทุนของสหกรณ์	21,773.68	22,996.23	23,942.44	26,088.16	29,288.42
แหล่งเงินทุนภายนอก	23,341.96	21,384.77	20,511.48	22,867.57	30,444.60
เงินฝากจากสหกรณ์อื่น	-	-	-	846.06	5,258.13
เครดิตระยะสั้น	18,906.26	16,836.79	15,988.06	17,442.93	17,953.34
เครดิตระยะยาว	743.07	791.10	1,171.00	1,102.28	1,357.66
หนี้สินอื่น ๆ	3,692.63	3,756.88	3,352.42	3,476.30	5,875.47
รวมแหล่งที่มาของทุนดำเนินงาน	61,766.42	63,572.57	65,077.98	71,216.07	82,406.93
ทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน					
เงินสด/เงินฝากธนาคาร	7,828.77	8,946.52	8,707.19	9,644.79	11,735.11
ลูกหนี้สุทธิ	40,630.58	41,750.39	43,240.18	47,485.88	53,662.89
หลักทรัพย์/ตราสาร	434.72	477.18	631.83	768.91	838.14
สินค้าคงเหลือ	1,999.48	1,606.95	2,393.00	2,929.93	4,818.18
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	4,619.30	4,949.73	5,148.54	5,461.85	6,485.83
สินทรัพย์อื่น ๆ	6,253.57	5,841.80	4,957.24	4,924.71	4,866.78
รวมทางใช้ไปของทุนดำเนินงาน	61,766.42	63,572.57	65,077.98	71,216.07	82,406.93

ตารางที่ 23 แหล่งเงินกู้ยืม

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
เงินกู้ยืมระหว่างปี					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	996.99	731.15	1,074.78	503.31	991.63
ธนาคารเพื่อการเกษตรและ					
สหกรณ์การเกษตร	21,176.64	19,443.38	22,111.11	21,629.60	21,739.81
กรมส่งเสริมสหกรณ์	2,247.39	1,798.56	2,014.60	2,139.33	1,603.00
กรมส่งเสริมการเกษตร	-	-	-	-	1.39
ธนาคารพาณิชย์	147.95	161.40	72.06	204.80	333.89
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร	210.02	209.60	198.91	218.32	351.40
กองทุนพัฒนาสหกรณ์	60.11	26.03	12.59	18.30	410.38
กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือ					
เกษตรกร	-	-	-	5.61	183.01
กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร	-	-	-	10.24	212.30
กรมประชาสัมพันธ์	-	2.26	0.10	-	7.90
กรมการปกครอง	-	3.00	-	-	1.55
กรมพัฒนาชุมชน	-	-	-	-	5.15
ทุนพระราชทาน	0.15	3.90	-	-	-
เร่งรัดพัฒนาชนบท	1.90	-	-	-	1.34
ทุน กรป.กลาง นพค.	0.99	2.18	3.90	0.66	16.21
ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่ง					
ประเทศไทย จำกัด	-	-	-	14.78	-
อื่น ๆ	585.79	596.51	866.10	545.66	636.91
รวมเงินกู้ยืมระหว่างปี	25,427.93	22,977.97	26,354.15	25,290.61	26,495.87

ตารางที่ 23 (ต่อ) แหล่งเงินกู้ยืม

รายการ	หน่วย : ล้านบาท				
	2544	2545	2546	2547	2548
เงินกู้ยืมคงเหลือสิ้นปี					
เงินเบิกเกินบัญชีธนาคาร	64.65	35.49	29.73	30.41	140.10
ธนาคารเพื่อการเกษตรและ					
สหกรณ์การเกษตร	14,275.07	12,822.90	12,309.87	13,220.72	14,536.04
กรมส่งเสริมสหกรณ์	2,808.22	2,603.28	2,341.66	2,609.65	2,509.48
กรมส่งเสริมการเกษตร	-	-	-	-	1.56
ธนาคารพาณิชย์	158.34	76.08	56.04	238.80	268.92
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร	154.57	204.10	222.64	209.38	273.39
กองทุนพัฒนาสหกรณ์	55.59	30.52	20.90	42.55	478.67
กองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือ					
เกษตรกร	-	-	-	7.41	159.52
กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร	-	-	-	9.17	212.68
กรมประชาสัมพันธ์	5.79	5.29	3.54	2.40	5.16
กรมการปกครอง	-	5.57	0.07	-	0.09
กรมพัฒนาชุมชน	-	-	-	-	6.07
ทุนพระราชทาน	0.15	3.90	-	-	1.20
เร่งรัดพัฒนาชนบท	2.03	-	-	-	1.60
ทุน กรป.กลาง นพค.	2.54	3.74	5.68	1.58	9.81
ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่ง					
ประเทศไทย จำกัด	-	-	-	6.41	-
อื่น ๆ	606.55	558.59	722.10	706.31	706.71
รวมเงินกู้ยืมคงเหลือสิ้นปี	18,133.50	16,349.46	15,712.23	17,084.79	19,311.00
จำนวนเงินกู้เพิ่มขึ้น(ลดลง)					
จากปีก่อน	2,152.69	(1,784.04)	(637.23)	1,372.56	2,226.21
อัตราเพิ่มขึ้น (ลดลง) ร้อยละ	13.47	(9.84)	(3.90)	8.74	13.03

ตารางที่ 24 อัตราส่วนทางการเงิน

รายการ	2544	2545	2546	2547	2548
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	1.50	1.51	1.54	1.23	1.18
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (เท่า)	1.84	1.76	1.72	1.73	1.81
อัตราส่วนทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	-	-	-	0.09	0.08
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (%)	3.24	2.79	2.56	2.55	2.25
อัตราหมุนของสินทรัพย์ (รอบ)	0.59	0.55	0.64	0.75	0.83
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	9.76	7.67	7.14	7.05	6.26
อัตราค่าใช้จ่าย	94.37	95.20	96.08	96.63	97.35
อัตรากำไรสุทธิ (%)	5.86	4.97	4.04	3.46	2.71